8 ՀՈՒՆԻՍ 1995, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 106 (860)

Ազգ

Azg armenian daily

«Ֆայնենշըլ թայմս» Հայաստանի մասին

Լոնդոնում լույս տեսնող հանրահայտ եւ ազդեցիկ «Ֆայնենշըլ թայմս» թերթն իր երեկվա համարում 4 էջ է նվիրել Հայաստանին: Քրիստինա Ֆրիլենդը, Սթիվ Լիվայնը եւ թերթի անձնակազմի անդամներ 4 էջերի վրա ներկայացրել են Հայաստանի պատմական անցյալի, տնտեսության, ֆինանսական վիճակի, բարեփոխման հեռանկարների, Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության եւ նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանի կողմից սփյուռքահայ կազմակերպությունների նկատմամբ տարվող «կարծր» քաղաքականության մասին: Անշուշտ, ելնելով թերթի մասնագիտական հետաքրքրությունից, առավել մեծ տեղ է հատկացվել տնտեսությանը եւ ֆինանսներին, ընդարձակ մեջբերումներ անելով Կենտրոնական բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանից եւ էկոնոմիկայի նախարար Արմեն Եղիազարյանից, տպելով նաեւ նրանց լուսանկարները: Թերթը հրատարակել է նաեւ նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանի մեծադիր լուսանկարը, շոշափելով նաեւ Երեւանում գտնվող օտարերկրյա դիվանագիտական շրջանակների կարծիքը նրա վարած քաղաքականության մասին: Հետագայում «Ազգը» ավելի լայնորեն անդրադառնալու առիթ կունենա «Ֆայնենշըլ թայմսի» հաղորդումներին: Մինչ այդ ասենք, որ Մեծ Բրիտանիայում ՀՀ դեսպանությունն ու տեղի հայկական շրջանակն արդեն երկար ժամանակ աշխատում էին նման անդրադարձում ապահովել Հայաստանին:

ԼՈՒՐԵՐԻ ՀՈՍՔԻՑ

ԼՂՀ-ն ազատ արձակեց եւս 15 ադրբեջանցիների

ԼՂՀ ղեկավարությունը իրականացրեց բարի կամքի արտահայտության հերթական քայլը Ադրբեջանի նկատմամբ: Հունիսի 7-ին Ստեփանակերտում, Միջազգային կարմիր խաչի կոմիտեի ներկայացուցիչներին միակողմանիորեն հանձնվեցին Լեռնային Ղարաբաղում պահվող ադրբեջանցի 15 պատանդներ եւ ռազմական գործողությունների մասնակցած անձինք: Ենթադրվում է, որ նրանց բոլորին այսօր՝ հունիսի 8-ին, կուղարկեն Ադրբեջան: Ինչպես լրագրողներին հայտնել է ԼՂՀ նախագահի մամուլի քարտուղար Ալեքսանդր Գրիգորյանը, գերիների ազատ արձակմանը անմիջականորեն աջակցել է ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը:

Ըստ մամուլի քարտուղարի, բարի կամքի միակողմանի քայլերը, որոնց մշտապես դիմում է Ստեփանակերտը, կոչված են որոշակիորեն մեղմացնել ղարաբաղա-ադրբեջանական հարաբերությունների մթնոլորտը եւ առավել բարենպաստ ֆոն ստեղծել հակամարտության խաղաղ կարգավորման բանակցային գործընթացի համար: Նա հիշեցրել է նաեւ, որ ԼՂ-ում պահվող եւս 15 ադրբեջանցի գերիներ ազատ են արձակվել մեկ ամիս առաջ, Մեծ Հաղթանակի 50-ամյակի տոնակատարության նախօրյակին:

Միաժամանակ, Ալ. Գրիգորյանը ափսոսանք հայտնեց, որ ավելի քան մեկամյա հրադադարի ընթացքում պաշտոնական Բաքվի կողմից այդպես էլ չի հետեւել ոչ մի պատասխան քայլ ԼՂՀ նկատմամբ:

Ն. Գ.

Ադրբեջանցի սահմանախախտը Բռնակոթում սպանել է չորս հոգու

Հունիսի 5-ին լույս 6-ի գիշերը, ժամը 2-ին մոտ Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետությունից սահմանախախտ ադրբեջանցի մի զինվոր պատուհանի ապակին հանելով մտել է Սիսիանի շրջանի Բռնակոթ գյուղի ծայրամասում գտնվող Ալվարդ Գալստյանի տունը եւ ավտոմատի կրակահերթով սպանել 4 հոգու, այդ թվում մեկ երեխայի: Գյուղը գտնվում է սահմանից 15-20 կմ հեռավորության վրա: Տեսնելով սահմանախախտը հայ հովիվներին ներկայացել է իբրեւ դասալիքի հետապնդող Մեղրու ռուսական սահմանապահ ջոկատում ծառայող զինվոր, նույնիսկ հյուրընկալվել:

Սիսիանի ՆԳ բաժնի ձեռնարկած օպերատիվ գործողությունների շնորհիվ ելուզակը մի քանի ժամ անց ձերբակալվել է: Վարվում է հետաքննություն:

Արեւմտյան ֆիրմաները նախընտրում են նավթամուղն անցկացնել Հայաստանով

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐԿ: «Օյլ կապիտալ ԼՏԴ» նավթային ընկերությունը եւ ավստրո-գերմանական շինարարական կոնսորցիումը անցյալ շաբաթ Վիեննայում մտադրությունների համաձայնագիր են ստորագրել Ադրբեջանից Հայաստանով Թուրքիա հասնող 930 մղոնանոց նավթամուղի կառուցման վերաբերյալ, հունիսի 6-ին հաղորդեց «Փլատս Օյլգրամ նյուզ» թերթը:

«Օյլ կապիտալ ԼՏԴ»-ի նախագահ պարոն Մերիուէ Նեբյու Շեկելը հայտարարեց, որ վերջերս քննարկվող նավթամուղի վրացական երթուղին անընդունելի է համարում, քանի որ «Վրաստանը սոսկ ավազ է, որտեղ ոչ ոք չի կարող որոշումներ ընդունել եւ նույնիսկ վերահսկել սեփական տարածքը»: Շեկելը թերթին նաեւ հայտնեց, որ ինքը նախագիծը քննարկել է Ադրբեջանի, Թուրքիայի եւ Հայաստանի դե[illegible]ների հետ: Նրա խոսքերով, նավթամուղը կանցնի Հայաստանի հյուսիսային կամ կենտրոնական մասով եւ ոչ թե Զանգեզուրով, ինչն ավելի վաղ առաջարկվել էր Ադրբեջանի եւ մերժվել Հայաստանի կողմից:

Շինարարության ընդհանուր ծախսերը կկազմեն մոտ երեք միլիարդ դոլլար: Նախագծի նկատմամբ հետաքրքրություն են հանդես բերում ճապոնիայի նավթային ու շինարարական ֆիրմաները: Ինչպես ՍՆԱՐԿ-ին հայտնեցին Երեւանում, Հայկական անկախ մամլո կենտրոնում, այս տեղեկատվությունը համանման հաղորդումների շարքում առանձնանում է նրանով, որ նախագծում առաջին անգամ գերիշխող է դառնում ոչ թե անգլո-ամերիկյան, այլ ավստրո-գերմանա-ճապոնական կապիտալը, որը փորձում է դուրս գալ էներգետիկ հումքի եւ դրա փոխադրման նկատմամբ ԱՄՆ-ի ու Մեծ Բրիտանիայի վերահսկողությունից: ■

ԲՈՍՆԻԱ

Դժոխային օր Սարաեւոյում եւ շրջակայքում

Եւս 108 խաղաղապահ ազատ արձակվեց

ԲԵԼԳՐԱԴ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, BBC: Երկար ամիսներից հետո [illegible] կռիվներն այսօր տեղի ունեցան Բոսնիայի մայրաքաղաք Սարաեւոյում եւ շրջակա բլուրների վրա: Ժամեր ու ժամեր շարունակ զենքի բոլոր տեսակներից կրակ էր տեղում քաղաքի եւ նրան հարող բլուրների վրա, եւ օրվա վերջում դեռեւս հայտնի չէր, թե կողմերից որեւէ մեկը կփորձի՞ գրոհի անցնել հակառակորդի դիրքերի վրա: Դեռեւս հայտնի չէ նաեւ զոհերի ու վիրավորների [illegible], սակայն հիվանդանոցներում, ըստ օտարերկրյա բժիշկների, արյան մեծ կարիք կա: Մյուս կողմից Սերբիայի նախագահ Միլոշեւիչի, Հունաստանի պաշտպանության նախարարի եւ այլ կողմերի միջամտության շնորհիվ սերբերն այսօր ազատ արձակեցին ՄԱԿ-ի 108 խաղաղապահ, որոնք պատանդ էին վերցվել ՆԱՏՕ-ի օդային ռմբակոծումները կանխելու նպատակով:

Ըստ վերջին պահին սերբական լրատվական գործակալությունից ստացված տեղեկատվության, այսօր գիշեր ազատ կարձակվի եւս 15 խաղաղապահ, արգելարաններում մնացողների թիվը նվազեցնելով 133 հոգու:

ԱՅՑ

Ա. Նիկոլաեւ. «Հայաստանն աջակցում է ԱՊՀ սահմանների ամրապնդմանը»

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

«Ի սկզբանե Հայաստանը հանդես է եկել հետեւողական եւ հավասարակշռված դիրքորոշմամբ թե կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրի շրջանակներում եւ թե Ռուսաստանի հետ երկկողմ հարաբերությունների զարգացման հարցերում», այսպես հայտարարեց երեկ աշխատանքային այցով Երեւան ժամանած Ռուսաստանի Դաշնության ֆեդերալ սահմանապահ ծառայության տնօրեն, գեներալ-գնդապետ Անդրեյ Նիկոլաեւը: «Զվարթնոց» օդանավակայանում, պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Անդրեյ Նիկոլաեւը նշեց, թե ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինի համաձայնությամբ ինքը ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ կքննարկի մայիսի 26-ին ԱՊՀ գագաթաժողովում ընդունված փաստաթղթերի շրջանակում սահմանների պահպանության նոր եւ վստահելի մակարդակի անցման հարցերը: Գեներալ-գնդապետը բարձր գնահատեց Հայաստանի ղեկավարության ակտիվ գործունեությունը եւ աջակցությունը անդրկովկասյան սահմանապահ զորքերի «Հայաստան» զորախմբին, ֆինանսական պարտավորությունների ժամանակին կատարումը, ինչպես նաեւ այդ զորախմբին առաջնային կարգով էներգամատակարարման ապահովումը: Անդրեյ Նիկոլաեւը գոհունակությամբ նշեց, որ այդ զորախմբում ընդգրկվում են նաեւ հայ զինծառայողներ: Նրա ասելով, մոտ ապագայում Հայաստանի քաղաքացիների թիվը այդ զորախմբում կհասնի 40 տոկոսի:

Այս այցի ընթացքում Անդրեյ Նիկոլաեւը ծրագրում է լինել Գյումրիի սահմանապահ ջոկատում, իսկ նրա տեղակալը լինելու է Մեղրիի, Արտաշատի եւ Հոկտեմբերյանի սահմանապահ ջոկատների [illegible]:

Անդրադառնալով Ադրբեջանի հետ տարվող բանակցությունների ընթացքին, նա նախ հերքեց լրատվության միջոցների տարածած այն լուրը, թե ինքը եղել է Բաքվում եւ ինչ-որ պայմանագիր է ստորագրել: Անդրեյ Նիկոլաեւի ասելով, դրանք գտնվում են խորհրդակցությունների փուլում: Գեներալ-գնդապետը նշեց, թե ԱՊՀ-ում ադրբեջանական գործընկերներին առաջարկվում է այն մոտեցումը, որ արդեն կիրառվում է Բելառուսում եւ Ղազախստանում: «Դա վստահության համակարգն է», ասաց նա եւ շարունակեց. «Ընդ որում, մենք ընդգծում ենք, որ բոլոր այն խնդիրների շուրջ, որոնք կապված են հայսենի 132 կմ-ոց սահմանագծի հետ, կարող ենք նոր մոտեցումներ գտնել, այդ թվում աջակցելով ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանը»: Նրա ասելով, սահմանի այդ հատվածում կարելի է վերահսկողություն սահմանել, որը կիրականացնեն ԱՊՀ միացյալ սահմանապահ ուժերը: Գեներալ-գնդապետն այն կարծիքը հայտնեց, թե դա կնպաստի Անդրկովկասում անվտանգության ամրապնդմանը եւ կնախապատրաստի Կովկասում սահմանային անվտանգության վերաբերյալ հուշագրի ստորագրումը:

Խոսելով Ադրբեջանից Չեչնիա զենքի անօրինական մատակարարման մասին, Անդրեյ Նիկոլաեւը նշեց, թե ռուսական սահմանապահները պարբերաբար արձանագրում են նման դեպքեր եւ իրենց ադրբեջանցի գործընկերներին զգուշացնում, որ դրանք բացառեն: Կովկասյան հատուկ սահմանապահ օկրուգի հրամանատար, գեներալ-գնդապետ Վիկտոր Զենցովն իր հերթին ավելացրեց, թե Ադրբեջանի սահմանապահների կողմից լավ չի վերահսկվում նաեւ Իրանի հետ այդ պետության ունեցած սահմանը: Իսկ մինչեւ օրս ադրբեջանական կողմը չի դիմել Ռուսաստանին, որպեսզի վերջինիս սահմանապահ զորքերը համատեղ հսկողություն իրականացնեն: Այդ բնագավառում նույնպես լուրջ առաջընթաց չկա: Համենայնդեպս, Վիկտոր Զենցովը տեղեկացրեց, թե Ադրբեջանին է հանձնվել սահմանապահ զորքերի համագործակցության վերաբերյալ առաջարկությունների փաթեթը, բայց թե ինչպիսին կլինի ադրբեջանական կողմի պատասխանը, դժվար է ասել: ■

ՀԱՄԱՌՈՏ

Վստահության քվե Լիբանանի կառավարությանը

Մայիսի 25-ին վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի կազմած Լիբանանի կառավարությունը երեքշաբթի երեկոյան վստահության քվե է ստացել երկրի խորհրդարանում: Կառավարական ծրագրի երկօրյա բուռն քննարկումից հետո նախարարների նոր կաբինետին վստահելու կողմ է քվեարկել խորհրդարանի 128 անդամներից 76-ը, դեմ՝ 18 պատգամավոր: Սա 50-ամյա լիբանանցի միլիարդատեր Ռաֆիկ Հարիրիի գլխավորած երկրորդ կառավարությունն է 1992 թվականի հոկտեմբերի 31-ին իշխանության գլուխ բարձրանալուց հետո: Որպես իր գործունեության կարեւորագույն ուղղություններից մեկը նոր կառավարությունը սահմանել է պայքարը Իսրայելի կողմից օկուպացված Լիբանանի տարածքը ազատագրելու համար, իսկ մյուս գլխավոր ուղղությունն է 16-ամյա պատերազմից քանդված երկրի վերաշինությունը:

Ալժիրում սպանել են 2 ֆրանսիացի

2 ֆրանսիացի քաղաքացիներ են սպանվել հունիսի 7-ին Ալժիրում, հայտնել է Ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարարությունը: Ըստ ոչ հավաստի աղբյուրների, խոսքը գնում է ամուսնական զույգի մասին: Այդ սպանությունը, ինչպես եւ նախորդը, վերագրվում է իսլամական ծայրահեղականներին: Ընդհանուր առմամբ 1993 թվականի սեպտեմբերից ի վեր Ալժիրում սպանվել է 84 օտարերկրացի, այդ թվում Ռուսաստանից եւ ԱՊՀ-ի մյուս երկրներից գաղթածներ:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԿԸՀ-ն գրանցեց եւս 3 կազմակերպություն

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը երեկ եւ նախորդ օրը անցած նիստերում գրանցել է եւս 3 կազմակերպություն՝ Գիտա-արդյունաբերական եւ քաղաքացիական միություն (ԳԻԱՔՄ), Ազգային ինքնորոշում միավորում-Քրիստոնեադեմոկրատներ (ԱԻՄ-Ք) եւ Կամք Դաշնակցություն կոչվող նորահայտ կազմակերպությունը, որոնք նախորդ 3 կազմակերպությունների հետ՝ Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցություն (ՀՌԱԿ), «Հանրապետություն» համախմբման (ՀՀՇ եւ այլք) եւ Հայաստանի կոմունիստական կուսակցություն (ՀԿԿ), իրավունք են ստացել կուսակցական համամասնական ցուցակներով մասնակցելու Ազգային ժողովի ընտրություններին: Երեկվա նիստում հանձնաժողովը մերժել է գրանցել «Ազգային առաջադիմություն» (Ալ. Ալբերտ Բաղդասարյան) կազմակերպությանը, ինչը տեղիք է տվել, ըստ որոշ աղբյուրների, [illegible]: Այսօր քննարկվելու է ԱԺՄ-ի գրանցման հարցը:

Անօրինականությունները ընտրատարածքներում շարունակվում են

Իսկ դրանց աջակցում է ԿԸՀ-ն

Երեկ չէ առաջին օրը թիվ 11 դպրոցի դասասենյակներից մեկում, որտեղ մայրաքաղաքի թիվ 38 ընտրատարածքի հանձնաժողովի նիստ էր անցկացվում, նախագահողի աթոռին նույն հանձնաժողովի անդամները տեսան իրենց հանձնաժողովի նախագահին ոչնչով չնմանվող մեկին, որը ներկայացավ Արման Քարամի Խլղաթյան անուն, հայրանուն, ազգանունով եւ ընդգծեց, որ ինքը ծնվել է 1952 թ. Նաիրիի շրջանի Եղվարդ ավանում եւ ունի 4 երեխա: Բավարարվեց այսքանով: Այնուհետեւ նա, Խլղաթյանն անկեղծորեն խոստովանեց, որ որեւէ փաստաթուղթ չունի սույն հանձնաժողովի եւ ոչ մի նիստից: Նա ընդգծեց, որ իզուր են հանձնաժողովի անդամների մի մասը պահանջում ճանաչել իրեն որպես նորընտիր նախագահի, քանի որ ինքը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հրամանով է բազմել այս գահին եւ այդ որոշումը վերջնական է, այդ հրամանը իր ձեռքում է: Իսկ դա ոչ ավել ոչ պակաս վկայում էր, որ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Ռոբերտ Ամիրյանը սույն թվի հունիսի 6-ին արձակել է թիվ 29 հրամանը հետեւյալ բովանդակությամբ. «ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորների ընտրությունների մասին օրենքի 10-րդ հոդվածի համաձայն Շահումյանի թիվ 38 ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովի նախագահ նշանակել նույն ընտրատարածքի ընտրական հանձնաժողովի կազմից Արման Քարամի Խլղաթյանին»:

Տես # էջ 2

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **տեղական**

Սկիզբը էջ 1

Հանձնաժողովի անդամներն իրար նայեցին, քանի որ առաջին անգամ էին տեսնում նրան. Աղվան Խլղաթյանին: Պրն. Ամիրյանը հավանաբար մեծ շփոթության մեջ է, երբ ընդգծում է, որ Աղվան Քարամի Խլղաթյանը այդ ընտրատարածքի հանձնաժողովի անդամ է եղել: Կարծում եմ, նրան ինչ-ինչ սկզբունքներից ելնելով ինչ-ինչ կազմակերպություններ ու անհատներ ու խախտելով օրենքը: Թե ինչպես պետք է Նաիրիի շրջանի Եղվարդ ավանի բնակիչ Աղվան Խլղաթյանը, որը առաջին անգամ է հավանաբար լինում Հարավ-Արեւմտյան Բ-2 եւ Բ-3 թաղամասերում, ավելի քաջատեղյակ լինի այս թաղամասին ու նրանց մարդկանց, կազմակերպի ընտրատարածքային եւ տեղամասային հանձնաժողովների գործունեությունը, քան նույն թաղամասի բնակիչ, այստեղ երկար տարիներ աշխատող առաջադրված, ներկայիս Գերագույն խորհրդի պատգամավոր, [illegible] մշտական հանձնաժողովի քարտուղար Միքայել Արամյանը, որին ոչինչ չի հետաքրքրում, քան սեփական եսը, ինչ գնով էլ լինի կրկին պատգամավորական աթոռին բազմելու բուռն ցանկությունը եւ ձգտումը: Իմիջիայլոց, ականատեսների վկայությամբ, նա մասնակցել է այս հանձնաժողովի «պաշտոնական նիստին» եւ «տայմ-աուտ»-ների

ԸՆՏՐԱԿԱՆ

Անօրինականությունները ընտրատարածքային հանձնաժողովներում շարունակվում են

Իսկ դրան աջակցում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը

դել են եւ գտել են Նաիրիի շրջանի Եղվարդ ավանից ու խախտելով օրենքը նրան փոխարինել նույն կազմակերպությունից («Հանրապետություն» ընտրական միավորում, ՀՀՇ) այդ ընտրատարածքում հանձնաժողովի օրինական նախագահ Գագիկ Սուխյանին: Ինչեւէ: Նիստը շարունակվեց, որի ժամանակ չէին տարբերվում հանձնաժողովի նախորդ նիստում նորընծա անդամներ հոչակված, կոնկրետ դեմքով հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ ընտրված դեռեւս մեզ համար անհայտ անուն ազգանունով տիկնոջ առաջարկությունները: Նա ոչ ավել, ոչ պակաս առաջարկում էր չեղյալ համարել նախորդ նիստում քննարկված հարցերի լուծումները: Իսկ նախորդ նիստում, որը տեղի էր ունեցել հունիսի 2-ին եւ օրինական նախագահով օրինական հանձնաժողովը ճանաչել էր պատգամավորության 23 թեկնածուների լիազորությունները: Չգիտես ինչու դա սրտովը չէր այն մարդկանց, ովքեր ներկայացնում էին «Հանրապետություն» ընտրական միավորումը: Ավելի քան երկու ժամ տեւեց այդ արտառոց նիստը, որը կարողացավ անօրինական նախագահ ունեցող հանձնաժողովին նոր քարտուղար էլ պարգեւել: Բայց չփարատվեց հանձնաժողովի անդամների տարակուսանքն այդպես էլ, թե ինչպես պատահեց, որ մինչ այդ բոլոր նիստերը կանոնավոր վարած Գագիկ Սուխյանը հանկարծ որոշում է իր դիմումի համաձայն ազատվել ընտրատարածքային հանձնաժողովի նախագահի, անգամ անդամի պարտականություններից, իսկ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը որոշում է «բանից անտեղյակ» Աղվան Խլղաթյանին հրամցնել որպես նախագահի, տած քաղխորհրդի պատգամավոր, «Հանրապետություն» ընտրական միավորման կողմից առաջադրված Գագիկ Սուխյանը: Զարմանալ կարելի է ոչ միայն մեկ անգամ, այլեւ հազար անգամ:

Երեկ եւս տեղի ունեցավ արդեն անօրինական հանձնաժողովի անօրինական նախագահի գլխավորությամբ մեկ նիստ, որը ոչ մի կառուցողական որոշում չկայացրեց եւ չէր էլ կարող: Այն հետաձգվեց մինչեւ այսօր: Իսկ ընտրատարածքում գրանցված պատգամավորները, ընտրողները սպասում են, թե երբ պետք է ձեւավորվեն ընտրական տեղամասերը, երբ պետք է պատգամավորության թեկնածուները ստանան իրենց վկայականները: Մի խոսքով, երբ պիտի օրենքի սահմաններում գործի եւ նախապատրաստի ավելի քան 15 հազար ընտրող բնակչություն ունեցող այս ընտրատարածքի գործունեությունը այս հանձնաժողովը: Իսկ չմոռանանք, որ հեռու չէ հուլիսի 5-ը՝ Ազգային ժողովի ընտրությունների եւ նոր Սահմանադրության հանրաքվեի օրը: Այժմվանից է կախված շատ դեպքում այս կարեւոր քաղաքական, գուցե եւ պատմական իրադարձությունը: Իսկ չէ որ նաեւ հեռու չէ հունիսի 10-ը, երբ վերջանում է պատգամավորության թեկնածուների գրանցման վերջին ժամկետը: Ո՞վ է կանգնած այս տարօրինակ, գուցե եւ նպատակային խաղերի ետեւում: Դժվար է ասել:

Հավաստի աղբյուրները նշում են, որ այս եւ նման գործողությունները (ավելի ճիշտ կամայականությունները), երբեմն նկատելի, երբեմն աննկատ դիրիժորական փայտիկով ղեկավարում է «Հանրապետություն» ընտրական միավորումից (ՀՀՇ) պատգամավորության թեկնա- օգնությամբ ղեկավարում էր, գուցե այսպես ասենք, հանձնաժողովի գործունեությունը: Իսկ նախքան այդ հանձնաժողովի մի քանի անդամների նա խորհուրդ էր տվել հունիսի 2-ին չհաստատել պատգամավորության թեկնածուներին, հույս ունենալով, որ իրենց եւ այլ ուժերի համոզմամբ, գուցե ավելի ճիշտ ստիպմամբ, մի մասը կգնա հարկադրական քայլի, այսինքն՝ այսօրվա համար սովորական դարձած մեխանիզմով կհանի իր թեկնածությունը, ճանապարհ բացելով իրենց նախկին ընտրատարածքներում իրենց ընտրողների առջեւ երեւալ չցանկացող, էլ չենք ասում պատգամավորության թեկնածու անգամ ռիսկ չարած մարդկանց համար: Գործելակե՞րպ է, սովորո՞ւյթ: Երեւի եւ մեկը եւ մյուսը: Համենայն դեպս հարցադրումներ շատ կան: Մինչեւ ե՞րբ այս կամայականությունները: Արդյոք շո՞ւտ չեն սկսել անօրինականությունները հանուն պատգամավորության եւ հանուն ապագա նոր կեղծիքների, նոր, գուցե ավելի, անգործունյա Ազգային ժողովի: Հետաքրքիր է, որեւէ ընտրող մտածում կամ հիշո՞ւմ է Միքայել Արամյանի եւ նրա նմանների եւ յուրայինների, գործուն առաջարկությունները, օրինակ «տանջանքը» ներկա խորհրդարանում:

Այսօր տեղի է ունենալու այս հանձնաժողովի անօրինական նախագահի գլխավորությամբ հերթական նիստը: Ի՞նչ է այն որոշելու: Կաշխատենք այն ներկայացնել մեր թերթի հաջորդ համարում: Եվ ոչ միայն մեր թերթի: Անօրինականությունը ավելի լայն հրապարակայնության կարիք ունի: Դրանում անձամբ համոզվում ենք այս օրերին:

ԵՐԵՎԱՆ

ԱՄՆ-ի ՄՀԺԱԻ-ն հյուրընկալեց Հայաստանի կուսակցությունների ներկայացուցիչներին

Երեկ «Արմենիա» հյուրանոցի սրճարանում տեղի ունեցավ ընդունելություն, հյուրընկալությամբ ԱՄՆ Միջազգային հարաբերությունների եւ ժողովրդավարության Ազգային ինստիտուտի ներկայացուցիչների: Ընդունելությանը, որին ներկա էին Հայաստանում գործող հասարակական քաղաքական կազմակերպությունների ղեկավար մարմինների ներկայացուցիչներ, խոսք ասաց ինստիտուտի ներկայացուցիչ Պիտր Օ'Բրայանը, որը շնորհակալություն հայտնեց կուսակցություններին առաջիկա խորհրդարանական ընտրությունների օրինականության, ընտրարշավի կազմակերպման ու ընտրությունների վերահսկման գծով ինստիտուտի մասնագետների հետ համագործակցության համար: Ինստիտուտը նոր ժողովրդավարական երկրների, մասնավորապես ԱՊՀ հանրապետությունների քաղաքական կուսակցություններին գիտական եւ կազմակերպչական օգնություն է ցուցաբերում ընտրությունների ընթացքում:

Երեւանում բացվեց BCC-ի նոր գրասենյակը

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Հունիսի 7-ին Բաղրամյան պողոտայի սկզբնամասում գտնվող շքեղ առանձնատներից մեկում իր նոր գրասենյակը բացեց Եվրոպական միության ՏԱՍԻՍ ծրագրի շրջանակներում գործող BCC Գործարար կապերի կենտրոնը: Ողջունելով ներկաներին՝ կենտրոնի տնօրենի պաշտոնակատար Լեւոն Արեւշատյանը կարեւորեց այս կենտրոնի դերը հանրապետությունից արտահանումը խթանելու գործում: Մասնավորապես նշվեց, որ կենտրոնի ջանքերով, այս տարի Հայաստանի տասնհինգ ձեռնարկություններ մասնակցել են Եվրոպարտենարիատի՝ Հունգարիայում կազմակերպված ցուցահանդեսին, իսկ այժմ լրացուցիչ միջոցներ են ստացվել ավելի մեծ թվով գործարարների ընդգրկելու նույն ծրագրով այս տարվա նոյեմբերին Պորտուգալիայում կայանալիք հանդիպմանը: Իր հերթին եվրոպական միության ներկայացուցիչ Ֆրանկ Պարջը գոհունակություն հայտնեց այս կենտրոնի ծավալած աշխատանքներից եւ նշեց, որ կարճ ժամանակում այն հասցրել է որոշակի հեղինակություն ձեռք բերել Հայաստանի գործարար շրջանակներում: Այդ աշխատանքների իրագործման ընթացքում ցուցաբերված օգնության համար նա հատկապես շնորհակալական խոսք ուղղեց ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությանը, որի փոխնախարար Կ. Դարբինյանն իր խոսքում խոստացավ հետագա աջակցություն այս կենտրոնին, միաժամանակ կոչ անելով օտարերկրյա գործընկերներին առավել ակտիվություն ցուցաբերել Հայաստանում՝ հաշվի առնելով նաեւ լայնածավալ սեփականաշնորհման գործընթացի իրականացումը:

Հանդիսավոր արարողությունն ուղեկցվում էր Կոմիտաս լարային քառյակի բարձրաճաշակ կատարումներով: Այստեղ ներկա էին Հայաստանում Ֆրանսիայի, Գերմանիայի եւ Հունաստանի դեսպանները:

Հիշեցնենք, որ ՏԱՍԻՍ-ը եվրոպական միության կողմից 1994 թվականի մարտին հիմնված ծրագիր է, որ նպատակ ունի տեխնիկական օժանդակություն ցուցաբերել ԱՊՀ երկրներին:

Վոլգոգրադ. Սուրեն Միրզոյանը՝ «Աշխարհի քաղաքացի»

Վոլգոգրադի «Նորություններ» թերթում մարզի հայ համայնքի նախագահի տեղակալ Լ. Բաղդասարյանի զետեղած հոդվածից տեղեկանում ենք, որ այս տարվա մարտի 31-ին Փարիզի «Աշխարհի քաղաքացի» կենտրոնից հաղորդել են, որ ֆաշիզմի դեմ տարած հաղթանակի 50-ամյակի առթիվ Ստալինգրադի պաշտպանության երեք մասնակիցների շնորհվել է «Աշխարհի քաղաքացի» միջազգային պատվավոր կոչումը: Նրանցից մեկը Հայաստանի եւ Ռուսաստանի գրողների միության անդամ, հրապարակախոս Սուրեն Միրզոյանն է, որը Վոլգոգրադի հայ համայնքի ակտիվ գործիչներից է: Ս. Միրզոյանի միջազգային գրանցման թիվը 2016 է, որից երեւում է, որ նման պատվի արժանացել են մոլորակի շատ գործիչներ: Նշանակալից իրադարձության առթիվ Վոլգոգրադի հայ համայնքը իր շնորհավորանքներն է հղել Ս. Միրզոյանին: Սիրով միանում ենք նաեւ մենք, մաղթելով մեր նշանավոր հայրենակցին ստեղծագործական ներշնչանք եւ նոր՝ հայրենանվեր, բեղմնավոր գործունեության բնագավառում:

Զ. Մ.

Մասնագետներ ապագայի՞, թե՞ այլ երկրների համար

«Ես վստահ եմ, որ այն կադրերը, որոնք այսօր հավաքված են ՀՀ առեւտրաարդյունաբերական պալատի Բիզնես-սեմինար սրահում, իրենց մասնակցությունը կբերեն Հայաստանի տնտեսական զարգացման գործին», իր ելույթում նշեց «Հայկական միջմասնագիտական խմբավորում» (ՄԻԱ) ընկերության ներկայացուցիչ Արսեն Կոլենջյանը: Հանդիսությունը, որը հունիսի 7-ին կազմակերպել էր վերոհիշյալ ընկերության շրջանակներում գործող CEMA մենեջմենթի եւ մարկետինգի ուսումնական կենտրոնը, ավարտական է: Կենտրոնը հերթական 4-րդ անգամ ճանապարհում էր իր ունկնդիրներին: Ի՞նչ չափով ձեռք բերված գիտելիքները կարող են խթանել հանրապետության տնտեսական զարգացմանը: Շրջանավարտների կարծիքով, գիտելիքները գործնական նշանակություն ունեն սոսկ այն դեպքում, «երբ գործ ունես արտասահմանյան կազմակերպությունների հետ եւ ուղղակի պարտավոր ես անգլերեն իմանալ բիզնեսի այբուբենը»: Ինչ վերաբերում է հանրապետության տնտեսությանը, ապա դեռեւս շուտ է խոսել ստացված գիտելիքների կիրառման մասին: Ուսանողների վկայությամբ «որքանով էլ որ դասախոսությունները համապատասխանեին հանրապետությունում տիրող իրավիճակին, միեւնույնն է, ուսուցման մակարդակը պահպանելու համար մեր դասախոսները չէին կարող շեղվել միջազգային չափանիշներից»:

Ա. Ղ.

ՄԱՄԼՈ ԱՍՈՒԼԻՍ

Այսօր, հունիսի 8-ին, ժամը 14-ին, ՄԻՄ-ի գրասենյակում տեղի կունենա Հ. Գալստյանի սպանության գործով կասկածյալի փաստաբան Ռուբեն Ռշտունու մամլո ասուլիսը:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ՊԻԼԱՒԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւավորումը ՊԱՒԷԼ ՊԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային ցանցը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

«Կյանքի համալսարանի» դասավանդողները բոլորս ենք

Ժամանակին ասում էին՝ փողոցից կտրեք երեխաներին, փողոցային կյանքը վատ ներգործություն կունենա, հո դու փողոցային չե՞ս ... Ինչպես հայտնի է, փողոցը քաղաքի մի երակն է, քաղաքը՝ մեր տունը: Ուզենք-չուզենք դրանք շաղկապված են միմյանց: Տունն իր դասերն է տալիս, փողոցն՝ իր, եւ դժվար թե մեկն ու մեկի բացակայությունը լիարժեք դաստիարակության գրավական դառնա: Խոսքն այն մասին չէ, որ «տնաբույս» երեխաներ աճեցնենք կտրված շրջապատող իրականությունից: Եվ ոչ էլ այն մասին է, որ ընտանեկան կարգուկանոնը զանց առնելով ապավինենք միայն փողոցին: Հենց խնդիրն էլ այն է, թե ինչպես աճեցնենք մեր երեխաներին, որտեղից եւ տան հարգանքն ունենան եւ դրսի հորձանուտում ոտքի տակ չընկնեն: Բարդ խնդիր է, ոչ ոք վիճել չի կարող: Եվ այնքանով է նաեւ բարդ, որ «խմորման» շրջանում գտնվող երեխաները իսկապես ավելի դյուրին կերպով ընկղմվում են մեկի կամ մյուսի «ճահճուտը»: Այնինչ, ներդաշնակությունն է ցանկալին՝ մեկի եւ մյուսի լավ կողմերը կարողանալ ընդունել ու լիարժեք մարդ համարվել, որը ոչ քամուց է վախենում, ոչ էլ անձրեւից, բայց միեւնույն ժամանակ ունակ է գնահատելու քաղաքի, ազգնվական [illegible], կարողանում է տան եւ փողոցի դաստիարակությունը ձուլել՝ հոգուս մարդկային անաղարտ եւ օրինակելի նկարագրի ձեւավորման: Չէ՞ որ գաղտնիք չէ, որ մեր օրերում տներ կան, ուր երեխայի կանոնավոր ձեւավորման համար այնքան էլ բարենպաստ չէ մթնոլորտը, եւ փողոց ու բակ կա, ուր երեխան մոլորվելու շատ բարենպաստ պայմաններ է գտնում: Այստեղ է, որ վճռական, հեղինակավոր խոսքն է ասելու նորին մեծություն դպրոցը, որը ինչպես հայտնի է, շատ ու շատ օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ պատճառներով փողոցին զիջում է իր գերակայական դիրքերը: Օգնական ուժեր են պետք, արտադպրոցական խմբակներ, կազմակերպություններ, ինչու չէ նաեւ ճամբարներ: Կրթություն կա, որ միայն դասասենյակով չի պայմանավորված, այլ նաեւ կազմակերպված, կանոնավորված ու ճկունություն բռնած միջոցառումների ծրագրերով: Թե չէ վստահության, սիրո, հարգանքի, հավատի, փոխօգնության, նվիրվածության, ընկերասիրության առարկաներ հո չենք ավելացնելու մեր դպրոցական ծանրաբեռն ծրագրերին: Կամ երեխան հիմա քաղաքի փողոցներում կարո՞ղ է մի դատարկ ու հարթ կամ անկարկասան ասֆալտ գտնել ու կավիճով արեւ ու երկինք նկարել ... Սա իբրեւ թեթեւ մի օրինակ՝ չկա:

Երեւի եկել են այնպիսի ժամանակներ, որ երեխան փողոցում ավելի շատ բան է տեսնում, քան տանը: Երբեմն փողոցին, դրսի աշխարհին կասկածով «կյանքի համալսարան» ենք ասում: Ինչու՞ չէ, եթե այդ համալսարանի դասավանդողները, որ մենք բոլորս ենք, երբեմն չզլանանք ամենամանուկից մինչեւ ամենախոշորը ճշմարիտ ուղի ցույց տալ երեխաներին: Թերեւս վարվեցողության, քաղաքավարության, հարգանքի ու մարդասիրության ամենաազդեցիկ ուղեցույց: Սեփական օրինակով:

Ռ. ԱՐՈՒՆՅԱՆ.

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ

ՏԵՂԱԿԱՆ

— Հանրապետությունում ճանաչված կինոռեժիսոր, ազնիվ ու հեղինակություն Ֆրունզե Դովլաթյանին՝ մտավորական մարդուն ի՞նչը ստիպեց քաղաքականություն մտնել:

- Այդ հարցը հիմա ինձ հաճախ են տալիս: Իմ կարծիքով, արվեստագետի՝ քաղաքականությամբ զբաղվելուն այլ տեսանկյունից պիտի նայել: Երբ Գեմիրճյանը չխորհրդավոր քաղաքական պայքարի մեջ, նա չէր կարող հարազատորեն եւ ճշմարտացի գույներով պատկերել «Վարդանանքը»: Մենք չենք կարող սնամեջ ապրել, մտնել մեր կեղեւի տակ եւ դուրս չգալ (դա եղավ, եւ պատճառը վերջին 5-6 տարվա կաշկանդումներն են): Սկզբից եւ չափավոր քաղաքականություն պիտի վարի, իսկ արվեստագետները, որքան հայտնի է, զգացմունքային լինելով կարող են կտրուկ որոշումներ կայացնել: Արդյո՞ք քաղաքական գործչին արվեստագետի այս հատկանիշները չպիտի խանգարեն:

- Սկզբից ասեմ՝ ինչու դարձա ՌԱԿ անդամ, չէ՞ որ ինձ ոչ ոք չէր ստիպում: Թեքեյան միության անդամ էի, որն, ինչպես գիտեք, ՌԱԿ-ի նախաձեռնությամբ է ստեղծվել 1947-ին, իսկ Թեքեյանը կուսակցության առաջին ատենապետն է եղել: Քո հարցում ընդգծված հավասարակշիռ եւ չափավոր քաղաքականությունը ինձ գրավեց, ոչ միջինգային որոշակիություն, ոչ կտրուկ, չափազանց ծայրահեղ որոշումներ: Արանք հեռու են ՌԱԿ-ից, ահա ինչն ինձ գրավեց: Ընտրողներիս հետ էլ երբ հանդիպեմ, դատարկախոս խոստումներ չեմ տա: Եթե բոլորս մեր բնագավառում ակտիվություն ցույց տանք՝ պետությանը խելամիտ, օգնող առաջարկներ ու գործեր անենք, լավ կլինի: Հենց որ մտավորականության հարցերով բերանդ բացում ես, գլխիդ տալիս են՝ շուկայական հարաբերություններ են: Դրա մեջ սարսափելի ոչինչ չկա, պարզապես մենք շուկայական հարաբերությունների մասնագետ չունենք: Պետությունը չի կարողանում ղեկավարել այդ հարաբերությունները, վկա՝ այսօրվա սիրող խառնը:

Ես մտավորական եմ եւ չեմ կարող սպասել, թե այս բոլոր խնդիրները երբ լուծում կստանան: Քննարկվող

Ֆրունզե Դովլաթյան. Դատարկախոս խոստումներ չեմ ուզում տալ

Որտեղ խելքս բանում է, կփորձեմ ժողովրդիս օգուտ բերել

Հայաստանի սահմաններից դուրս փառաց ճանաչում գտած կինոռեժիսոր Ֆրունզե Դովլաթյանը դեռեւս երկրորդ 35-ամյակը չի բոլորել եւ, անկեղծ ասած, երեսունհինգ տարեկան երեւալու մի քիչ խանգարում են սպիտակած մազերը: 1960-ին ավարտել է Մոսկվայի համամիութենական պետական կինեմատոգրաֆիայի ինստիտուտը: Առաջին ֆիլմը՝ 1961-ին նկարահանած «Միշա Գարինի հարիերան», անտարբեր չի թողել մասնագետներին: Նրա ասելով, իր ստեղծած բոլոր ֆիլմերը լարջ են, բայց լավագույնը «Բարեւ, ես եմ» ֆիլմն է (1963թ.): Թատրոնում ուսուցիչը համարում է Արմեն Գուլակյանին, կինոյում՝ Սերգեյ Գերասիմովին: Անձնավորներից ամենաբարձրը գնահատում է Ֆելինիին եւ Չապլինին: Կասեկով ասկանը, թե Դովլաթյանի ընտանիքում ամեն օր բանավոր ֆիլմեր են ստեղծվում, ինչ-որ տեղ համոզված է. կինը՝ Իռեն Օրդոխանյանը ինչյամնային օպերատոր է (ամուսնու բոլոր ֆիլմերի ձայնագրման ինչյունային օպերատորն է), որդին՝ Միքայել Դովլաթյանը, կինոռեժիսոր է: Նրա վերջին «Լաբիրինթոս» ֆիլմում Ֆրունզե Դովլաթյանին վստահված է գլխավոր դերը, դուստրը՝ Ազաթա Լանանը՝ ինչյունային օպերատոր է, կրտսեր որդին նույնպես կինոռեժիսոր է: Ընտրողների համար բացառված չէ հետաքրքրությունը, թե Ֆրունզե Դովլաթյանը ճաշերից ամենաշատը տոլմա է սիրում, մրգերից՝ ծիրան, խաղ ոզնից խմիչքներ, չնայած «ճյալոզի» ծագմանը, խոստովանեց, թե չի գործածում:

բից մտավորականությունը շատ ակտիվ էր, հետո հիասթափվեց, փչավ իր կեղեւի մեջ, հոգնեց, չուզեց մասնակցել շարժմանը: Նրանց թվում ես էլ էի. հրաժարվեցի ոչ միայն քաղաքական գործունեությունից, այլեւ հնարավորությունների բացակայությունը թույլ չտվեց արտահայտել իմ մեջ եղած արվեստին հասանելիք բաժինը: Կինոարվեստը բարդ իրականացվող արվեստ է (նկարչության, երաժշտության նման միայն ինքնից չի կախված), հսկայական ֆինանսներ պահանջող մեծ արտադրության, տեխնիկայի հետ է կապված: Այդ իսկ պատճառով ստեղծագործելու հնարավորություն չկա:

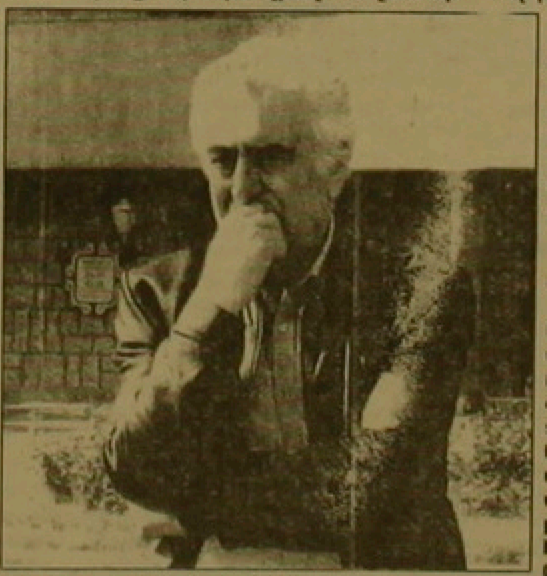

- Դրա՞ համար մտաք Թեքեյան մշակութային միություն, թե՞ ԹՄՄ-ն էլ Ձեր քաղաքականություն մտնելու ելման կետն էր:

- Խոստովանեմ՝ ԹՄՄ մուտքը վերադարձ էր ստեղծագործական, ինչու չէ՝ նաեւ քաղաքական կյանք: Ոչինչ ծրագրված չէր, ինքնաբուխ եղավ: Ինձ առաջարկեցին դառնալ ԹՄՄ-ի նախագահ: Սկզբում չէի պատկերացնում մեր գործունեության ոլորտը, բայց ընկերներիս օգնությամբ, նաեւ Վահան Թեքեյան հասարակական գործչի աշխատանքին ծանոթանալով, ծրագիր կազմեցինք: Վահան Թեքեյանին՝ հասարակությանը ծանուցել տալու նպատակով կազմակերպված մեր թեքեյանական շաբաթը մեծ արձագանք գտավ թե այստեղ, թե արտասահմանում: Երբ թեքեյանցիները կարողանանք ինչ-որ չափով աշխուժացնել մշակութային կյանքը, շարժել մտավորականությանը, ուրեմն մեր հիմնական ծրագիրը կատարված կլինենք: Ժամանակին մի ասուլիսի ժամանակ «չիբեցի», որ պիտի չափավոր լինեմ, զայրացա ...

կողմից հարցադրում եմ արել՝ մտավորականությունը քաղաքականությամբ չպիտի զբաղվի: Գրողների գիրք չգրելու, արվեստագետների, տաղանդավոր մարդկանց լռության պատճառը, մտածում էի, քաղաքականությամբ ակտիվորեն զբաղվելու մեջ էր թաքնված: Այսօր գտնում եմ, որ երկուսը պիտի զուգորդել. պահպանել ստեղծագործական եռանդը, միաժամանակ օգնել պետությանը, կառավարությանը՝ մտավորականության խնդիրները՝ թատրոնի, կինոյի, գրականության հարցերը ճիշտ լուծել:

- «Սարոյան եղբայրների» Հայկը բոլշեւիկ է, Ֆրունզե Դովլաթյանը բոլշեւիկ կուսակցական եղե՞լ է երբեւէ:

- Կոմունիստ եղել եմ, բայց երբեք բոլշեւիկ չեմ եղել:

- Մի հարց՝ մեր պլատֆորմից ելնելով. ՌԱԿ անդամը հավասարակ- զանց ծայրահեղ որոշումներ: Արանք հեռու են ՌԱԿ-ից, ահա ինչն ինձ գրավեց: Որոշեցի դառնալ նրա անդամը, օգտակար լինել: Վերջերս մի

- Արվեստագե՞տը խոսեց:

- Այո: Ռաֆայել Ղազարյանի՝ կրթության եւ գիտության, լեզվի եւ մշակույթի հանձնաժողովից մեծ սպասելիքներ ունեի, թե կարող էին գիտությանը, գրականությանը մեծ օգուտ բերել: Ինձ ճիշտ չհասկացան. Ռաֆայել Ղազարյանի մեղքն այդ տեղ այնքան էր, որքան մյուս մտավորականներինը, իմը: Խորհրդարանը չստեղծեց այն հնարավորությունը, որ բոլոր հանձնաժողովները գործեն: Հետո, շատերն ակտիվորեն պայքարում էին, որ բոլոր ստեղծագործական միությունները փակվեն: Սա ինձ գազանային է թվում: Միգուցե ինչ որ բան պիտի փոխվի, վերանայ... վի: Սակայն ... ստեղծագործական միությունները կարող ... ժամանել իրենց ներսում գտնվողների ուժերը: Ստեղծագործական միությունները պահպանվեցին, բայց այն էական օգնությունը, որ պիտի տրվեր, չեղավ: Մեր ապագա Ազգային ժողովը պիտի հասկանա, որ արվեստը եւ գրականությունը հայ ժողովրդի համար ավանդական, կարեւոր են, մտավորականությունը՝ շարժիչ ուժ, որը պիտի մեր կառավարության ուշադրության կենտրոնում լինի: Բոլշեւիկ բոլշեւիկ Մյասնիկյանը հասկացավ դա եւ տարբեր անկյուններից հրավիրեց մտավորականներին՝ եկեք երկիրը կառուցենք:

- Դարձյալ մեր պլատֆորմից՝ «ժողովրդից, ժողովրդով, ժողովրդի համար» կարգախոսը Ֆրունզե Դովլաթյանը Ազգային ժողովի պատգամավորը ինչպե՞ս է գործ դարձնելու:

- Խոստումներ չեմ ուզում տալ: հարցերին իմացածիս չափ իմ ակտիվ մասնակցությունն եմ ցույց տալու: Եթե դառնամ պատգամավոր, որտեղ խելքս բանում է, կկարողանամ ժողովրդիս օգուտ բերել:

- Ժողովուրդը ձեզ բավականաչափ ճանաչում է, իսկ հեռուստատեսությամբ վերջերս ձեր ֆիլմերի ցուցադրումը նպաստում է, որ չմոռանա: Հանրաճանաչությունը կօգնի՞, որ Ազգային ժողովի պատգամավոր դառնաք:

- Սկսել եմ կասկածել:

- Ինչու՞: Թշնամինե՞րն են շատ:

- Թվում է՝ թշնամիներ չունեմ: Բայց հանկարծ մեկ էլ տեսար պարզվեց, որ թշնամիների պատճառը բանակ ունեմ: Այն ժամանակ, երբ ԽՍՀՄ դեպուտատ էի դառնում, կասկած չունեի. կառավարությունը, կուսակցությունը, պետությունը ամեն ինչ անում էր: Ընտրությունները էլ ձեւական էին: Իսկ այժմ, ես եմ՝ խորհրդարանական աշխատանք տանելու իմ ցանկությամբ, եւ իմ կուսակցությունը՝ Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունն իր ծրագրով եւ գաղափարներով, ինչպես նաեւ մեր մշակութային կազմակերպությունը՝ Թեքեյան մշակութային միությունն իր ազգանվեր գործով: Համոզված եմ, եթե պատգամավոր չդառնամ, գործունեությանս եռանդը չեմ կորցնի: Ասված տամ՝ Ազգային ժողովում հավաքվեն մարդիկ, որոնք ավելի շատ ոչ թե կիխանան իրենց հեռուստատեսային ելույթներով, այլ գործ կանեն: Ի դեպ, խորհրդարանի համար կործանարար են հեռուստացուցադրումները, արտասահմանում դրան 5 րոպե եթեր են հատկացնում:

- Այս բոլորը, Ձեր ու մեր ապրած ժամանակը ֆիլմի համար հիմք չե՞ն դառնում:

- Դառնում են, իհարկե: Արվեստում ... արտահայտելու համար ժամանակը արտ... կարեւոր է ժամանակ: Դա... մի մասին ամենաուժեղ, ամենախոր գեղարվեստական ֆիլմը՝ «Իվանի մանկությունը», «Թռչում են կռունկները», «Բարեւ, ես եմ», «Եռանկյունի», ծնվեցին հետո: Ժամանակը կարելի է արտահայտել ոչ թե կոնկրետ, այլ փոխաբերական խորհրդանիշների լեզվով՝ ավելի խորը, իսկ այսօր մտածում եմ սիրո մասին մի ֆիլմ նկարել: Իմ ֆիլմը տարօրինակ սիրո պատմություն է. բանտում ծնվում է մի ռոմանս, մեծ սեր, տղամարդն ու կինը իրար մինչեւ կյանքի վերջ չեն տեսնում, բայց սերը աճում է, պահպանվում: Այսօր բոլորից ամենաշատը սեր է պետք, ինքնամաքրվում սիրո միջոցով:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎԱՆԵՍՅԱՆ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Երեւանում առաջին հողային աճուրդը

Անշարժ գույքի եւ թանկարժեք թղթերի հայկական բորսայում առաջին անգամ Հայաստանում տեղի ունեցավ Երևաղխորհրդի կողմից կազմակերպված աճուրդ: Վաճառքի համար ցուցադրված 52 լոտերից վաճառվել են 46-ը: Աճուրդի ընթացքում վաճառքի գինը 3-4 անգամ գերազանցել է անվանականը, իսկ առանձին դեպքերում՝ 5 անգամ: Հողամասերի մեկնարկային գինը կազմել է 692 դրամ 1 քմ-ի համար: Ինչպես հաղորդել է Սնարքի թղթակցին Երևաղխորհրդին առընթեր սոցիալ-տնտեսական զարգացման վարչության պետ Արոս Քաքայանը, սակարկությունների ընթացքում ակնկալվում էր ստանալ 10,6 մլն դրամ, սակայն վերջնական արդյունքների համաձայն՝ պետբյուջե կմուծվի 22,5 մլն դրամ: Նրա ասելով, հետեւյալ աճուրդը ենթադրվում է անցկացնել հունիսի 17-ին: Վաճառքի են հանվելու 6 չվաճառված լոտեր: Հայտերի ընդունումը դադարեցվելու է աճուրդի սկզբից երեք օր առաջ:

ՍՆԱՐՔ

Իջեւանում սկսվեց նոր վառելիքի արտադրություն

Իջեւանում կազմակերպվել է ածխասորֆային բրիկետների արտադրություն: Դրանք արտադրում է ՀՀ էներգետիկայի եւ վառելիքի նախարարությունը տեղական ածխի եւ Վարդենիսի տորֆի բազայի վրա: Վառելիքը նախատեսված է կոմունալ կենցաղային կարիքների համար: Ինչպես Սնարքի թղթակցին հայտնեցին նախարարության մամլո կենտրոնում, 20 սանտիմետրանոց բրիկետների բաղադրության 80 տոկոսը կազմում է ածուխը, 20 տոկոսը՝ տորֆը: Նախարարությունում հավաստիացրին, որ այդ վառելիքը 3-4 անգամ էժան է հանրապետություն բերվող ածխից ու վառելափայտից: Մասնագետների գնահատմամբ, նորույթը կնպաստի էլեկտրաէներգիայի խնայմանը եւ անտառների պահպանմանը: Դա առայժմ այդօրինակ առաջին ձեռնարկությունն է, բայց արդեն բանակցություններ են վարվում էներգետիկայի եւ վառելիքի նախարարությանը Հայաստանի նաեւ այլ շրջաններում նման արտադրության կազմակերպում հանձնարարելու շուրջը:

ՍՆԱՐՔ

Հացի գների արձակումը հետաքրքրություն առաջացրեց դրա արտադրության հանդեպ

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Հունիսի 1-ից Հայաստանում զգալիորեն աճել է ոչ պետական կառույցների հետաքրքրությունը հացի արտադրության եւ վաճառքի նկատմամբ: ՀՀ պարենի եւ մթերումների նախարարության նոր տնտեսակարգի ծառայության պետ Գագիկ Գրիգորյանը Սնարքի թղթակցի հետ զրուցելիս հայտնեց, որ դա երեւում է լիցենզիաների ստացման հայտերի թվի կտրուկ ավելացումից: Նա այդ պարագան շաղկապեց հունիսի 1-ից հացի գների արձակման եւ դրա ազատ վաճառքի ու արտադրության թույլտվության հետ:

ՓՈԽԱԴՐԱԿԱՆ

Էլեկտրատրանսպորտի աշխատանքը բավարար է, եթե... հրեն

Մեր թղթակիցների հարցերին պատասխանում է Երևանբնտրանս վարչության էլեկտրատրանսպորտի կառավարիչ Ազատ Ղավալյանը:

– Պրն Ղավալյան, այսօր էլեկտրատրանսպորտի աշխատանքը կարելի՞ է բավարար համարել:

- Ամբողջությամբ վերցրած էլեկտրատրանսպորտի աշխատանքը չի կարելի բավարար համարել: Սակայն, երբ հաշվի առնենք ռեսուրսների, ֆինանսական միջոցների բացակայությունը, կադրային տնտեսության աղետալի վիճակը, կարելի է համարել, որ մենք առնում ենք անհնարինը: Այդ նման դրայմաններում, թերեւս, այդ. տրանսպորտի աշխատանքը բավարար է:

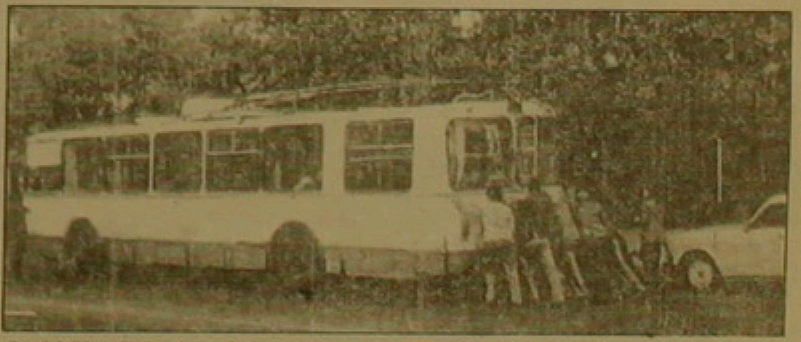

– Համագործակցու՞մ է Երևաղտրանսը որեւէ երկրի հետ: Ի՞նչ ծրագրեր ունեք:

- Կապեր գրեթե չկան: Սակայն հույս կա, շատ չնչին հույս՝ ներմուծել չխզված արտադրության տրոլեյբուսներ: Որոշ ավտոպահեստամասեր կարող ենք ներմուծել Ուկրաինայից եւ Ռուսաստանից, ինչպես նաեւ գնել գործարաններից: Բայց ամեն պարագայում ֆինանսական դժվարություններ կան, քանի որ այժմ շատ բարձր է պահեստամասերի արժեքը: Ինչ վերաբերում է ... ծրագրերին, ապա Երևաղտրանսը ... ծրագրի հետ համաձայնագիր ունի, որի նպատակն է Երեւանում խրախուսել վերգետնյա տրանսպորտի զարգացումը: Ծրագրի հաջող իրագործումից հետո հնարավոր է որոշ վարկեր ստանալ արտասահմանից:

– Չի՞ սպառնում փոխադրավարձի բարձրացում:

- Հաստատ ասել չեմ կարող, քանի որ փոխադրավարձի աճը կախված է մի շարք հանգամանքներից, որոնցից ... պետական ֆինանսավորումն է: Պետ ... կտա՞ էլեկտրատրանսպորտը պետական հովանու ներքո, թե՞ ոչ: Միայն հուլիսի 1-ից հետո պարզ կդառնա, թե կշարունակվի՞ պետական դոտացիան: Գների աճի վրա ազդում է նաեւ ինքնարժեքը: Շուկան մեզ կրելյաղի պահանջվող ծախսերը, իսկ ծախսերը կրկնակորեն փոխադրավարձի արժեքը:

– Ի՞նչ վիճակում են մեր մեքենաները:

- Երբ հաշվի առնենք, որ մեկ դողն արժե 100000-110000 դրամ, իսկ յուրաքանչյուր մեքենային անհրաժեշտ է 6 դող, որ մեկ շարժիչն արժե ավելի քան կես միլիոն դրամ, ապա վերանորոգման համար անհրաժեշտ մասեր ձեռք բերելը գրեթե անհնար է դառնում: Այնուամենայնիվ, մեր մեքենաների 70-80 տոկոսը վերանորոգվում եւ դուրս են գալիս երթուղի: Այս պայմաններում էլեկտրատրանսպորտից կատարյալ աշխատանք սպասելն անիմաստ է: Սա է պատճառը, որ որոշ երթուղիներ լրիվ հանրապես չեն գործում, եւ երե... էլեկտրատրանսպորտը հանկի ... կան դրսագիայից, ինչպես հանկեցին ավտոբուսները, բարձրացվի փոխադրավարձը, ապա երթուղիների թիվը կա...

– Դուք հաճա՞խ եք օգտվում էլեկտրատրանսպորտից:

- Հազվադեպ: Երթեւեկում եմ միայն աշխատանքի նպատակով: Գործի բերումով ավելի նպատակահարմար է մեքենայով շրջել, քանի որ տան եմ վերադառնում գիշերը: Սակայն իմ ընտանիքի բոլոր անդամները էլ օգտվում են էլեկտրատրանսպորտի ծառայություններից: Թե կինը, թե տղաս երթեւեկում են էլեկտրատրանսպորտով:

ԱՆՆԱ ՏԵՐՏԵՐՅԱՆ, ՏԻԳՐԱՆ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **ազգային**

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Մի՞թե փրկություն չկա

ԼԵՎՈՆ ՏԻՐԱԼԵՐՅԱՆ

Պատահեց այնպես (մեկ-մեկ պատահում է), որ հունիսի 1-ի առավոտ երեկոն հատուկ ունեցանք, և ես բախտ ունեցա հեռուստատեսությամբ լսելու և լուսավորության նախարարի պաշտոնակատարի տեղակալ Արծրուն Սահակյանին, և, ավելի ուշ ժամին, հենց իրեն՝ պաշտոնակատար Աշոտ Բլեյանին:

Պատասխան տալու կարեր՝ բարովխերով չունի::

Առաջինը հարցազրույց էր: Պարոն տեղակալը հավկերցական նախանձելի հանգստությամբ պաշտպանում էր մայրենի լեզվի այն «գիրք-տետրերը», որ բնույթով փաթաթվում են մեր առանց այն էլ տանջված դպրոցների և ուսուցիչների ճնշված վզին:

Համալսարանի դասախոս, հայտնի լեզվաբան և մանկավարժ Հովհաննես Բարսեղյանն իրեն հատուկ կրքով կռվում էր բավական տեղակալի գլխին՝ ապացույցներ բերելով, որ այդ չարաբաստիկ «գիրք-տետրերը» անգետ հեղինակների ձեռքի գործեր են, դրանք ուսուցմանը վնասից բացի ոչինչ տալ չեն կարող և լուսավորության նախարարության արածն անելու բան չի: Այդ նույնն ասում էին հարցազրույցի մասնակից բարձրավաստակ ուսուցչուհի, Աղբալյանի անվան կրթ դպրոցի տնօրեն Օֆելյա Պետրոսյանը և մի երիտասարդ մանկավարժ՝ Դավիթ Հարությունյանը, որ նույնպես դպրոցի տնօրեն է: Իսկ տեղակալը նախատինքները լսում էր խաղաղ ու անվրդով՝ անձրև է գալիս... Եվ ոչ մի պատասխան, ոչ մի բացատրություն, միայն ինքնագոհ վստահություն:

Ուշ երեկոյան էկրանին հայտնվեց նրա վերադասը՝ հենց նախարարի պաշտոնակատարը, կարծես տեղակալի պակաս թողածը լրացնելու համար:

Հիմա մեր պաշտոնյաները մի շատ ձեռնտու ոճ են որդեգրել՝ իրենց պահել և խոսել այնպես, կարծես տեղյակ չեն շուրջ բոլորն ինչ է կատարվում, ականջալուր չեն, թե ժողովուրդն իրենց մասին ինչ է խոսում, մարդիկ ինչո՞ւ են հազվում ու վրդովվում, վերջապես, մամուլն ի՞նչ է գրում:

Այսպես ավելի հարմար է, հեշտ է կառավարել:

Նույն խնայտոն վարվածքի հավատարիմ հետևորդն է այս Բլեյանը: Խոսում էր այնպես, կարծես կատարյալ անտեղյակ է, թե ուսուցիչները գլուխները բռնած ինչպես են ողբում այդ «գիրք-տետրերի» վրա դպրոցներում, որոնց ուժային բիրտ ձևերով պարտադրվում են այդ ապուշ դասագրքերը նախապես վճարը գանձելով, թե մամուլն ինչեր է գրում լուսավորության նախարարության ինքնակամ արարքների մասին, թե Գիտությունների ազգային ակադեմիայի գիտնականներն ի՞նչ սուր քննադատական վերաբերմունք ունեն ժողովրդական կրթության գործը վերակառուցելու ինքնակոչ բարեփոխիչների և հենց այդ «գիրք-տետրերի» հանդեպ:

Հեռուստախցիկով նա [illegible] միայն, թե ի՛նչ մեծ երջանկությամբ են խրացվում «գիրք-տետրերը» հատ[illegible] շրջաններում...

Պերճ Պռոշյանն իր վեպերից մեկում պաշտոնյա մարդու մի կերպար ունի, որ ասում է. «Առաջնորդը ես եմ, բոլոր խոսածս եմ գանձում»: Սա այդ դեպքն է:

Մի՞թե փրկություն չկա:

Գաղափար տալու համար, թե ինչ անել է «գիրք-տետր», օրինակներ առնենք մեկից. «Մայրենիի գիրք-տետր 2-րդ դասարանի համար», ՀՀ «Ու[illegible] թար Սերասո[illegible] [illegible] գրական հանդես [illegible] «Շաղիկ» հրատարակչություն:

(Անենք իբրև ծանոթություն, որ մինչև նախարար դառնալը Ա. Բլեյանն այդ համալիրի տնօրենն էր և լավ կլիներ, որ այդ պաշտոնում էլ մնար, գոնե միայն մի վարժարան կտոմեր):

Այս «գիրք-տետրը» լինի է աշակերտին հղված հարցումներով, ամեն հարցի տակ մի քանի տող տեղ է թողնված, որ երեխան գրի պատասխանները (հիմա իմացա՞ք, թե դա ինչու է «գիրք-տետր» կոչվում): Այդ հարցումները երեխայի երևակայությունն ու հումորի զգացումը զարգացնելու նպատակ ունեն: Գովական նպատակ: Հիմա հարցումների մի շարք կարդանք և փորձենք պատասխանել (շատ օգտակար զբաղմունք է՝ ո՞վ չի ուզենա իր աշխույժ երևակայությունը և մանկական հումորը զարգացնել, որ այնքան հարկավոր է մեր ժողովրդին անհամար նեղություններին դիմանալու համար):

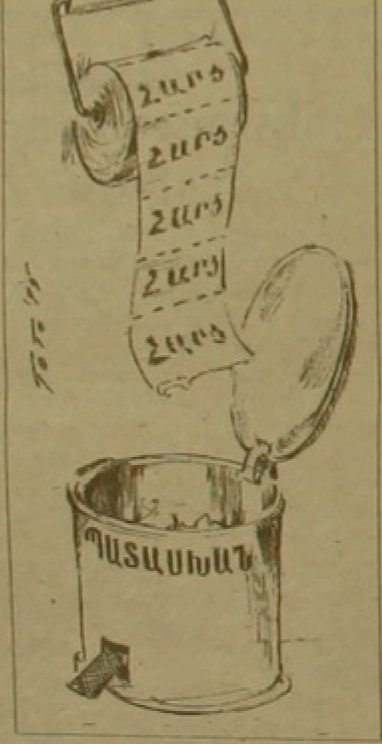

Ահա, խնդրեմ. «Ի՞նչ կլիներ...» վերնագրի տակ գրված հարցումները կարդանք. «Ի՞նչ կլիներ, երբ մրջյունները մարդկանցից մեծ լինեին»: Ութ տարեկան երեխան սրան ինչ պատասխանի, որ լավ լինի: Երևի ծնողը պատասխանի. «Այդ ժամանակ մրջյունները կխժռեին մարդկանց և լուսավորության նախարարությունն էլ չէր լինի»:

Առաջ գնանք. հաջորդ հարցումն ավելի օրիգինալ է. «Երբ տները ծառերից կախված լինեին»: Այսպիսի բան պատկերացնելու համար շատ ուժեղ երևակայություն է պետք, պարոն Մյունխաուզենն անգամ չէր իմանա ինչ պատասխանել: Իսկ մենք կպատասխանենք. «Լավ կլիներ, ծառերին ձեռք տվող չէր լինի, որ տները ցած չթափվեն»:

«Երբ պատգամավորները դաշտում աճեին»: Այս հարց[illegible] րեն [illegible] երեխանե[illegible] [illegible] պարզ է շատ ոգևորել, որովհետև պատգամավորը բանկ է, դրանք [illegible]: Հնարավոր պատասխան. «Շատ էլ լավ կլիներ, քանի որ երեխաները դաշտից դուրս չէին գա, և Բլեյանի վերակառուցած դպրոցն աշակերտ չէր ունենա»:

«Երբ ականջներս հանկարծ երկարեին»: Այս հարցման պատասխանն ամենից հեշտն է. երկարականջ կենդանիների թիվը կավելանար, դրա հետ միասին «գիրք-տետրեր» կազմողների թի[վը]:

Ահա և [illegible] հարցում, որին անհնար է պատասխանել. «Երբ մարդիկ ոչ մի բանից լինեին»: Պատասխանելու համար նախ միտք է պետք իմանալ, թե մարդիկ ինչ բանից են առհասարակ, որովհետև ոչ մի բանից լինեն: Այսուհանդերձ, կարելի է բնկուզ և այսպես պատասխանել. «Մարդիկ չգիտեմ, բայց շատ կան պաշտոնյա ղեկավարներ, որ ոչ մի բանից էլ չեն»:

«Երբ մարդիկ թռչել կարողանային»: Պատասխան. «Այս մեկը վատ կլիներ, որովհետև ամերիկյան դեսպանատնից առաջարկ կերտով վիզա ստանալ մարդիկ կթռչեին ԱՄՆ, արագացնելով արտագաղթի ավելու լի ընթացքը» (ոչ թե գործընթացը):

«Երբ մկները կճղակ ունենային»: Այս հարցին դժվար է պատասխանել, բայց և այնպես փորձենք. «Այդ դեպքում կատուների գործը շատ կդժվարանար»:

«Երբ բոլոր գույները չխառնվեին»: Սրան հեշտ է պատասխանել. «Այդ դեպքում բոլոր մարդիկ կդառնային դալտոնիկ, այսինքն՝ գույները չտեսնող, ինչպես լուսավորության ապարատի որոշ ղեկավարներ»:

«Երբ բոլոր մարդիկ միայն մի գլուխ ունենային»: Այս հարցին պատասխանելու համար հարկավոր է պատմության որոշ իմացություն ունենալու համար, որ սա հռոմեական կայսր Ներոնի երազանքն էր ամբողջ մարդկությունը մի հարվածով ոչնչացնելու համար:

Անհեթեթ հարցերի թիվը կարելի է էլի ավելացնել, բայց բավարարվենք այս վերջինով. «Երբ ես հազար ոտք ունենայի» (հարցման տակ էլ նկարված է բազմոտնյա մի ուրախ մանուկ): Այս մանկան տեղը որ լինեի, այսպես կպատասխանեի. «Հազար ոտք որ ունենայի, հազարն էլ փախչել կտանեի բլեյանական «նոր դպրոցից» և «գիրք-տետրերից» որքան կարելի է հեռու փախչելու համար»:

«Գիրք-տետրի» այսման հարցումների դիմաց թող թույլ տրվի, որ երկու հարց էլ ես տամ:

Առաջին. «Ի՞նչ կլինի, երբ Աշոտ Բլեյանը դառնա լուսավորության նախարար (առայժմ դեռ պաշտոնակատար է), իսկ Արծրուն Սահակյանը նրա հավասարին տեղակալը»:

Հայոց դպրոցների համար դժբախտություն կլինի, որովհետև նրանք նույն անհամաձայն համառությամբ գործի կդնեն հայոց կրթական համակարգն ավերելու իրենց ծրագիրը, որ մանրամասն շարադրված է «Հայաստանի Հանրապետության հանրակրթության բարեփոխման ուղենիշներ» անունը կրող գրքույկում: Այս «ծրագիրը» գրված է մի այնպիսի համառոտիկ ինքնավստահությամբ, որ հատուկ է միայն անգետ մարդկանց: Դրա վերլուծությունն առանձին հոդվածի նյութ է: Այստեղ ասենք միայն, որ մանրամասնություն այս շարադրանքից, այնուամենայնիվ, կարելի է հասկանալ, որ սա ազգային դպրոցի կրթական համակարգը հիմնովին քայքայելու, աշակերտների ծնողներին կողոպտելու, շնորհալի [illegible] [illegible] [illegible]ատներին առաջ կրթության դռները փակելու, ուրիշ խոսքով՝ ժողովրդին ինտելեկտուալ ինքնապաշտպանության դատապարտելու «ծրագիր» է:

Մի՞թե անհնար է դրա առաջն առնել, մի՞թե փրկություն չկա:

Եվ ո՞վ է նրանց տվել ազգային կրթության համակարգն իրենց փորձադաշտը, իրենց բոստանը դարձնելու իրավունքը: Մի՞թե մութ է, չկա բոլորի մի՞թե տեսնող չկա:

Այստեղից էլ բխում է երկրորդ հարցը. «Այս ամենի համա[ր] ո՞վ է ավելի [illegible] Բլեյա՞նը, թե՞ լուսավորության մեծ ապարատը փոխ[illegible] ներն ի վերուստ»:

Այս հարցին էլ թող ընթերցողները պատասխանեն, շատ հեշտ է:

ԿԱՐԾԻՔ

Ժամն է ճշմարտության

Վերջապես ո՞վ է օգտվում «Դրոյի» խայծից

Ընթերցողի ուշադրությանն ենք հանձնում հայաստանյան ներքաղաքական գործընթացների տրամաբանության, քաղաքական ուժերի և նրանց կողմից լուծվող քաղաքական խնդիրների գնահատման նոր, անսովոր մի տարբերակ: Ու թեև դժվար է համաձայնել հոդվածագրի որոշ մտքերի ու եզրակացությունների հետ, հատկապես ինչ վերաբերում է ներկա իշխանության հոգեվարքին, սակայն նկատի ունենալով իշխանությունների ներսում առայժմ մեզ համար ոչ հասկանալի անհանգստության առկայությունը, կարծում ենք նման մոտեցումները կարող են նպաստել ողջ ճշմարտության բացահայտմանը:

Քաղաքական կյանքն ու գործընթացներն այնքան բազմագործոն և բազմակոմբինացիոն են, որ շատ հաճախ նույնիսկ խոշոր քաղաքական ուժերի ու կազմակերպությունների լիդերները և ղեկավար մարմինները չկարողանալով ճիշտ հաշվարկել ու գնահատել մրցակիցների տրամաբանությունը, ստիպված են լինում դրանց տակտիկական մեկնաբանություններ տալ, դրանով իսկ վերածվելով զուտ խաղարկվող քաղաքական ֆիգուրների:

Այս իմաստով բավականին մեծ նյութ է կուտակվել հատկապես այս տարվա ընթացքում տեղի ունեցած իրադարձությունների տրամաբանությունը մարսելու համար: Մենք ելնում ենք նրանից, որ բոլոր ժողովուրդների համար ճգնաժամային վիճակներից ելքը հնարավոր է միայն ազգային արմատական ուժերի առկայության դեպքում: Եղեռնից հետո անցած տասնամյակների ընթացքում մեր ազգը կարողացավ պահպանել իր արմատները և վերականգնել և վերածնել ազգային արմատական ուժերի խավը, որը (թե՛ սփյուռքում, թե՛ Հայաստանում) հասարակական քաղաքական կյանքի անբաժան մասն է դարձել:

Սփյուռքի արմատականները Հայաստանի քաղաքական կյանքում ակտիվ մասնակցության հնարավորությունը ստացան հատկապես ավանդական կուսակցությունների՝ Հայաստանում գործունեություն ծավալելուց սկսած:

Հետագա զարգացումների արդյունքում ՀՅԴ-ն (անկախ կառուցային բազայի որակից) սկսեց հակակշռել ՀՀՇ-ին և Նախագահին, ինչը քաղաքական իշխանության ամենամեծ վտանգը նրա մեջ տեսնող Լ. Տեր-Պետրոսյանին փաստորեն դրեց հողմաղացների դեմ պայքարող Դոն Քիշոտի վիճակում: Այժմ էլ շպրտելով փուչ խայծը՝ «Դրոն», արմատականները սկիզբ դրեցին այսօրվա ռեժիմի, իշխանությունների հոգեվարքին:

Հիմնախնդիրների լուծման համար գործարկվեցին ոչ միայն զուտ քաղաքական մեխանիզմներ: Շատ կարևոր է նաև հասարակության հոգևոր շրջանակը, հատկապես եկեղեցին: Խնդիր էր ծառացել եկեղեցու գլուխ բերել ազգային արմատական հոգևոր լիդերի, արժանավոր թեկնածուի: Բազմաթիվ մրցակիցների առկայության պայմաններում այս խնդիրը լուծվեց և շատ պարզ ձևով: Նպաստավոր պայմաններ ստեղծելու նպատակով ՀՅԴ Բյուրոն նույնիսկ պաշտոնապես հրաժարվեց Գարեգին Բ-ից, սպառնալով վարկաբեկիչ գաղտնի նյութեր հրապարակել: Պառակտում խաղարկվեց նաև Անթիլիասում: Իսկ ամենահիմնական գործն արեցին ինքը՝ Գարեգին Բ-ն, լավագույնս երևալով իր ազգային առաքելական հմայքով, և սփյուռքի արմատականները՝ ճնշում գործադրելով հայաստանյան իշխանությունների վրա և արտաքին վարկերի ու աջակցության դիմաց (նկատի ունենք նաև այնպիսի երկրի աջակցությունը, ինչպիսին [illegible] պայման[illegible]) [illegible] Գարեգին Բ-ի եկեղեցու գլուխ կանգնելը:

Բոլոր այս իրադարձությունները և հատկապես միֆական «Դրոյի», որպես խայծի խաղարկումը, քաղաքական մրցակիցները դարձրին անշրջելի, իսկ իշխանության հարցը՝ օրախնդիր: «Դրոյի» խաղարկման արդյունքում իշխանությունները ցուցադրեցին իրենց իրական դեմքը բազմաթիվ իրավախախտումներով, քաղաքական հետապնդումներով և հաշվեհարդարներով՝ ընդդիմադիր ուժերի նկատմամբ: Եվ շատ հեռուն գնացին: Իսկ «Դրո» կառույցի մասին առայժմ հրապարակված նյութերն իրականում փոքր ինչ վերածված ամենասովորական դասեր էին (պարզապես տեքստեր), որ պատրաստվել էր հենց արմատականների կողմից և խայծի ձևով նետվել իշխանություններին, ինչը նրանք առիթ օգտագործեցին սանձարձակությունների համար:

Քաղաքական իշխանության համար այս բարդ կոմբինացիոն խաղում, որում անտարակույս ընդգրկված են նաև արտաքին շատ լուրջ և հզոր քաղաքական ուժեր, հատուկ ծառայություններ, հարյուրամյա փորձով քաղաքական կազմակերպություններ, ԽՍՀՄ փլուզմանը նպաստած ուժեր, ազգային արմատականներ և ֆինանսատնտեսական շրջանակներ, խաղարկվող կողմը նույնպես վաղ թե ուշ կարող է հասկանալ մրցակիցների տրամաբանությունը, քանի որ ինքն էլ գիտի քաղաքական ուժերի բաժանվածությունը և քանի որ լուծում է նույն ստրատեգիական խնդիրը, այս դեպքում իշխանությունը պահպանելու խնդիրը:

Ահա միայն այս տրամաբանությամբ է ենթարկվում Նախագահի կողմից Դ. Շահնազարյանին ԱԱՊԿ-ի պաշտոնակատարությունից ազատումը և միաժամանակ վերջին «տրամաբանված» հարձակումը ՀՅԴ-ի վրա ԳԽ-ում: Նախագահի նոր, հանկարծակի հարձակումը զարմացրեց նույնիսկ իր ֆրակցիային:

Տրամաբանությունը մեկն է: Նախագահը հասկացել էր, որ «Դրոն» խայծ է, լուրջ և խոշոր խայծ և որ ինքը դա բավական ուշ է հասկացել և բավականին խորն է կուլ տվել: Եվ Շահնազարյանը, որ հենց Լ. Տեր-Պետրոսյանի գնահատմամբ կարճ ժամանակահատվածում մեծագույն աշխատանք էր կատարել մեծ վտանգից փրկելով իշխանություններին, պարզվում է, ընդհակառակը, վտանգել է այդ իշխանությունների ներկան ու ապագան՝ խայծը Նախագահին մատուցելով «արծաթյա սկուտեղով»: Եվ Նախագահն ազատվում է իրեն լար դարձրած ԱԱՊԿ պաշտոնակատարից (հավանաբար հանրապետությունում դեռևս կան պրոֆեսիոնալ կադրեր, որոնք միանգամից հասկացել են «Դրոյի» նյութերի փուչ լինելը, սակայն լռել են ԱԱՊԿ-ի դիլետանտ և նորելուկ շեֆերին խփելու առիթը չկորցնելու համար):

Եվ այս իրավիճակում են սկսում բացվել և բացահայտվել փակ, գաղտնի խաղերը իշխանության մեջ, Նախագահի շուրջ իրական դերակատարությունները:

Աշոտ Մանուչարյանը, որի համար ՀՅԴ-ն և «Դրոն» խուսափվող նյութ էր, հանկարծ առանց որևէ առիթի հանրահավաքում հայտարարում է, որ այո՛, «Դրո» կար: Նախկին գլխավոր խորհրդականը պարզվում է 1,5 տարի առաջ արդեն գիտեր «Դրոյի» մասին, իսկ Նախագահն իր իսկ հայտարարությամբ անմիջապես կանխել է «Դրոն»՝ բացահայտման առաջին իսկ պահին, կես տարի առաջ: Ուրեմն ի՞նչ: Մանուչարյանը նույնպես լուծում է պահի խնդիրը՝ օպոզիցիայի ընդդիմության ամբիոնից վստահեցնելով «Դրոյի» գոյությունը: Պարզվում է, որ Ա. Մանուչարյանը նպաստում է Լ. Տեր-Պետրոս[յանի] [illegible] խաղին, բարո[յական] [illegible] իրավիճակում օգնելով նրան: Երևի հզոր չէ, որ ընդդիմադիր կուսակցությունները Ա. Մանուչարյանին երբեք չեն վստահել:

Նախագահն այս իրավիճակում փորձելով լուծել իր խնդիրը, պարզապես խաղարկում է իր շրջապատին, որպես մրցակիցներից չհասկացող և բութ գործիք օգտագործելով Վազգեն Սարգսյանին (որին նա օգտագործում է ամեն առիթով՝ Վանո Սիրադեղյանի դեմ, ՀՅԴ-ի դեմ, Դ. Շահնազարյանի դեմ և այլն), տանդեմով խաղալով Ա. Մանուչարյանի հետ: Լրացուցիչ ներկայացման կարիք [illegible] անձի, Լ. Տեր-Պետրոսյանի գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանի դերն այս ամենում:

Ահա այս մարդիկ են «որոշում» Հայաստանի ապագան, որոնք հանուն [illegible] առիթը բաց թողեցին դաշնակցությունը ոչնչացնելու, ասպարեզից հեռացնելու համար: Եվ այդ հնարավորությունը արմատականները նրանց տվեցին, տվեցին խայծի ձևով:

ԱՐՄԵՆ ԴԱՎԹՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

1984 թվականին իր կուսակցական կարիերայի գագաթնակետին հասած Մարգարետ Թետչերը Լոնդոնում հանդիպում ունենալով եւ զրուցելով Միխայիլ Գորբաչովի հետ, բացականչել էր. «Սա այն մարդն է, որի հետ մենք կարող ենք աշխատել»: Բրիտանացի բազմաթիվ քաղաքագետներ մինչեւ օրս վստահ են, որ հենց Թետչերն է եղել «վերակառուցման հոր» կնքամայրը, այդ բառերն արտահայտությամբ նրան կյանքի յուրօրինակ ուղեգիր տալով եւ նրա առջեւ Արեւմուտքի դռները բանալով:

ԲԱԽՏԱԿԻՑՆԵՐ

Թետչերը եւ Գորբաչովը գրեթե նույն վիճակում են

Այսօր մեկ տասնամյակ անց, Թետչերը Բրիտանիայի քաղաքական կյանքում գրեթե նույնքան վտարանդի է, ինչպիսին Գորբաչովն է Ռուսաստանում: Հենց այն միտքը, թե իր 70-ամյակի նախաշեմին Թետչերը հանկարծ կցանկանա վերադառնալ մեծ քաղաքականություն, անչափ վախեցնում է բրիտանացիներին, որոնք դեռ վերջերս գրեթե աղոթում էին նրա համար:

Վախն իհարկե անհիմն է: Թետչերը վերադառնալու մտադրություն չունի, թեկուզ այն պատճառով, որ նա բավականաչափ խելացի է եւ հասկանում է, որ իշխանության վերին դռներ հասնելու հնարավորություն ինքն այլեւս չունի: Հանուն դրա ինքը նախ ստիպված կլիներ հրաժարվել իրեն բազմիցս շնորհած բարոնուհու տիտղոսից եւ իր անփոխարինելի «լեդի» հորջորջումից:

Բայց դժվարությունն այն է, որ Թետչերը չի կարող կանգ առնել, չի կարող լինել սոսկ համբրիտանական նշանակության կենսաթոշակառու եւ վայելել այն հանգիստ կյանքը, որն իրեն ինքնաբերաբար կտային ազնվական տիտղոսը եւ հարստությունը, որ կուտակված է առավելապես գրքերի ու դասախոսությունների հոնորարներից: Երբ Մարգարետը հանգիստ մնար, նա իրեն կդատապարտեր մահվան, ասում են նրա բարեկամները:

1990 թ. պահպանողական կուսակցության ղեկավարի եւ հետեւաբար վարչապետի պաշտոնից հեռացվելը, որը պահպանողականների վերին եւ ստորին օղակներում տեղի ունեցած խռովության հետեւանքն էր, բառացիորեն բեկաբեկ արեց Թետչերին: Պահպանողականները զայրացած էին նրա կուսակցական ու պետական աշխատանքի բռնակալական ու [illegible] ոճից, որոնց գույնի համեմատ, ինչպես չարախոսներն են ասում, նա միշտ ընտրում է իր զգեստների գույնը, մաս-

նում են այն մարդուն, որի մասին մի անգամ ասել էին. «Նա միակ տղամարդն է իր կառավարության մեջ»:

Իր իրավանախորդի՝ նախկին Խ. Միության նախկին նախագահի նման, Թետչերն իրեն պաշտոնանկ արած նախկին ընկերներին հասցեագրած սուր ելույթներով փորձում է վրեժխնդիր լինել պետական գործերից հեռացված լինելու համար: Մոտ օրերս Անգլիայում լույս կտեսնի նրա հուշերի երկրորդ հատորը, որը լի է պահպանողականների ներկայիս կառավարությանը եւ հատկապես վարչապետ Ջոն Մեյջորին հասցեագրված խոսք ու անխնա քննադատությամբ: Այնինչ, ժամանակին Թետչերն իր հովանավորության տակ էր առել երիտասարդ Մեյջորին եւ նրան բարձրացրել պետական իշխանության այն բոլոր աստիճաններով, որոնցից հետո Մեյջորն ասես ինքնաբերաբար վարչապետ էր դարձել:

Իր նոր գրքում Թետչերը փաստորեն կոչ է անում, որ պահպանողականների շարքերում տեղի ունենա եւս մեկ խռովություն, որի հետեւանքով «երկաթյա լեդին» ու պահպա-

նողական սկզբունքներին իբր դավաճանած Մեյջորը կհեռացվեր իշխանությունից: Սակայն նախկին վարչապետը իր հուշերի շրջանակներից դուրս է թողնում այն փաստը, որ ներկայիս վարչապետի խնդիրների շատերը նրան ժառանգություն են մնացել Թետչերից, որն այդպես էլ չէր կարողացել դրանք լուծել իր վարչապետության 11 տարիներին:

Աստվածաշնչյան «Ոչ մի մարգարե չէ իր հայրենիքում» ճշմարտությունը, ըստ երեւույթին, մխիթարում է Թետչերին, որը Բրիտանիայից դուրս արժանանում է ոչ միայն սիրո, այլեւ հարգանքի փառքի: Նա հազվադեպ է լինում տանը, գրեթե մշտապես արտասահմանյան շրջագայությունների մեջ է: Այս տարվա հինգ ամսում կատարել է արդեն ութ դասախոսական շրջագայություն, որոնք, ի թիվս այլ բաների, ամրապնդում են նրա դիրքը Բրիտանիայի ամենահարուստ կանանց շարքում: «Հրավիրող երկրներից գրեթե յուրաքանչյուրում Թետչերը բավական լավ հնարավորություններ կունենար հաղթելու նախընտրական արշավում եւ դառնալու պատգամավոր, վարչապետ կամ նույնիսկ նախագահ», հաճախ նշում են բրիտանացի մեկնաբանները, զարմանալով «երկաթյա լեդիի» արտասահմանյան հաջողություններից ու ժողովրդականությունից:

Ի դեպ, Գորբաչովի մասին եւս, հանձին որի 11 տարի առաջ Թետչերը գտավ ապագայի մարդուն, Բրիտանիայում ասում են մոտավորապես նույնը. «Նա այստեղ պատգամավոր կդառնար: Մինչդեռ «երկաթյա լեդին» հայրենիքում նման որեւէ հնարավորություն չունի»:

«ԻԶՎԵՍՏԻԱ»

Թուրք-սլովենական համագործակցություն

Հունիսի 6-ին նախագահ Միլան Քուչանի գլխավորությամբ Անկարա ժամանեց Սլովենիայի կառավարական պատվիրակությունը: Անկարայի օդանավակայանում պատվիրակությանը դիմավորեց պետնախարար, փոխարտգործնախարար Օնուր Քումբարաջըբաշըն: Օդանավակայանում տեղի ունեցած պաշտոնական ընդունելությունից հետո պատվիրակությունն այցելեց Աթաթուրքի դամբարան եւ ծաղկեպսակ դրեց: Ապա Անկարայի Չանքայա նախագահական նստավայրում տեղի ունեցավ պաշտոնական ընդունելության արարողությունը: Ինչպես հաղորդում է թուրքական հեռուստատեսությունը, նախագահ Ս. Դեմիրելի հետ միասին ընդունելությանը ներկա էին նաեւ Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի նախագահ Հյուսամեթթին Ջինդորուքը, գլխավոր շտաբի պետի տեղակալ, գեներալ Ահմեդ Չորեքչին, Սահմանադրական դատարանի նախագահ Եքթեր Գյունգյոր Օզդենը, փոխարտգործնախարար Օնուր Քումբարաջըբաշըն, պետնախարար Շուքրու Էրդեմը եւ պաշտոնական այլ անձինք: Ողջույնի խոսքով հյուրերին դիմեց նախագահ Ս. Դեմիրելը: Դեմիրելը մասնավորապես ասաց. «Սլովենիայի նախագահի այցը Թուրքիա պատմական կարեւորություն ունեցող երեւույթ է: Այցը երկու երկրների միջեւ հարաբերությունների զարգացմանը մի նոր լիցք կհաղորդի: Թուրքիայի եւ Սլովենիայի միջեւ հարաբերությունների զարգացման ու համագործակցության համար առկա են բոլոր հնարավորությունները: Մենք հետաքրքրությամբ ենք հետեւում 1991 թ. իր անկախությունը հռչակած Սլովենիայում տեղի ունեցող դրական տեղաշարժերին: Տարածաշրջանում խաղաղության ու կայունության պահպանումը Թուրքիայի համար կենսական նշանակություն ունի: Բայց Բոսնիա-Հերցեգովինայում պատերազմը շարունակվում է, մի հանգամանք, որը խախտում է տարածաշրջանի կայունությունը: Մենք հավատացած ենք, որ շրջանի երկրների եւ միջազգային կազմակերպությունների միահամուռ ջանքերի շնորհիվ այդ խնդիրը կարելի է լուծել»: Իսկ Սլովենիայի նախագահ Միլան Քուչանը պատասխան խոսքում ասաց. «Տարածաշրջանի կարեւորագույն երկրներից մեկը հանդիսացող Թուրքիայի հետ մենք ձգտում ենք սերտ հարաբերություններ հաստատել: Թուրքիայի հետ հարաբերությունների առումով Սլովենիայում առկա են բոլոր հնարավորությունները: Մեր երկրների համագործակցությունը տարածաշրջանի եւ աշխարհի խաղաղության համար մեծ խթան կհանդիսանա»: Ընդունելության արարողությունից հետո պատվիրակությունների մակարդակով տեղի ունեցան պաշտոնական բանակցությունները: Ստորագրվեց Թուրքիայի եւ Սլովենիայի միջեւ կրթության, գիտության եւ մշակույթի բնագավառներում համագործակցելու վերաբերյալ համաձայնագիրը:

Սլովենիայի նախագահ Մ. Քուչանին ընդունեցին նաեւ ԹԱՄԺ-ի նախագահ Հ. Ջինդորուքը եւ վարչապետ Թ. Չիլլերը:

ԳՐԻԳՈՐ ՉԱՐԲԱՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Քաշմիրում սպանվեց 15 ծուղ

Թուրքական հեռուստատեսության հաղորդման համաձայն, Քաշմիրի շրջանում անվտանգության ուժերի եւ ծուղ ահաբեկիչների միջեւ տեղի ունեցած զինված ընդհարումների հետեւանքով սպանվեց 15 ահաբեկիչ: Այսպիսով, անվտանգության ուժերի ձեռնարկած գործողությունների արդյունքում վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում, միայն Քաշմիրի շրջանում ընդհանուր առմամբ սպանվել է 33 ահաբեկիչ: Գործողությունների ընթացքում զոհվեց անվտանգության ուժերի մեկ ծառայող:

Ատլանտյանում ավարտվեց «Միացյալ ծովեր-95» զորախաղը

Հունիսի 7-ին Պորտուգալիայի ափերի մոտ ավարտվեցին ՆԱՏՕ-ի ամենամյա ռազմածովային զորավարժությունները՝ «Միացյալ ծովեր-95» կոդային անվամբ: Ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը, Բելգիայի, Մեծ Բրիտանիայի, Գերմանիայի, Հոլանդիայի, Իսպանիայի, Կանադայի, Պորտուգալիայի, ԱՄՆ-ի, Թուրքիայի եւ Ֆրանսիայի ավելի քան 70 ռազմածովային նավեր երկու շաբաթվա ընթացքում Ատլանտյան օվկիանոսում մշակել են տարբեր գործողություններ՝ ՆԱՏՕ-ի երկրների ռազմածովային ուժերի փոխգործողության ամրապնդման նպատակով:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ջալիլովին եւ Ռահիմովին սպանողները դեռ չեն հայտնաբերվել

Ադրբեջանի իրավապահ մարմինների իրավասու շրջանակների վկայակոչելով Նեգա գործակալությունը հաղորդում է, որ Ադրբեջանի խորհրդարանի փոխնախագահ Աֆիադդին Ջալիլովի եւ երկրի նախագահի պահակազորի ծառայող Շամսի Ռահիմովի սպանության գործի քննությունը փակուղի է մտել: Բացի կասկածյալ անձանց ցուցմունքներից, քննչական մարմինները չունեն որեւէ ծանրակշիռ ապացույց, թե ով եւ ինչու է կատարել այդ հանցագործությունները: Չի հայտնաբերվել նաեւ օգտագործված զենքը: Ինչ վերաբերում է հանրապետության նախկին դատախազ Ալի Օմարովի այն հայտարարությանը, թե սպանությունների մեկին մեղսակից է Մահիր Ջավադովը, այս առնչությամբ Օմարովը դատախազությունում տարտամ եւ կցկտուր ցուցմունքներ տվեց: Նա խուսափում է քննիչներից, որոնց համար դժվար է ցուցմունքներ ստանալ, քանի որ Օմարովը Ադրբեջանի ԳԽ պատգամավոր է ու Միլլի մեջլիսի անդամ: Իսկ Մահիր Ջավադովին մինչեւ օրս որոնում են:

ԱՍՄԱՆ

Ջրի եւ միջավայրի պահպանության հարցերը կքննարկվեն Հորդանանում

Ամմանից Ռոյթեր միջազգային լրատվական գործակալության հաղորդումների համաձայն՝ Հորդանանն այս ամիս պետք է հյուրընկալի միջին արեւելքի եւ արեւմտյան մի շարք երկրների ներկայացուցիչներին, որոնք 1991 թվին Մադրիդում ծնունդ բերված արաբ-իսրայելյան երկկողմ խաղաղության շրջանակներում այնտեղ կհավաքվեն քննարկելու ջրի եւ շրջակա միջավայրի պահպանության հարցերը, գրում է «Թեհրան թայմզ» թերթն իր մայիսի 23-ի համարում: Հունիսի 18-ին գումարվելիք նիստը իր ընդգրկումով առաջին միջազգային հանդիպումն է լինելու այդ երկրում, այն բանից հետո, երբ Հորդանանն անցյալ տարի հոկտեմբերին խաղաղություն կնքեց Իսրայելի հետ, պաշտոնական աղբյուրները հաղորդել են Ռոյթերին, ավելացնելով, որ չորսօրյա հանդիպումներին մասնակցելու են 44 արաբական եւ արեւմտյան երկրներ ու կազմակերպություններ: Քաղաքական դիտորդների կարծիքով Սիրիան եւ Լիբանանը, ինչպես նախորդ անգամներ, այս անգամ եւս չեն մասնակցի բազմակողմ այս հանդիպումներին, պատճառաբանելով, որ մինչեւ առաջխաղացում չլինի Իսրայելի հետ իրենց բանակցություններում, նրանք կլոր սեղանի շուրջ չեն նստի նրա հետ:

«ՍԱՆՏՈՒՐՍ» ֆիրման առաջարկում է

10 ԱՆՄՈՌԱՆԱԼԻ ՕՐ ԿԻՊՐՈՍՈՒՄ

Բուլղարական «ՍԱՆՏՈՒՐՍ» ֆիրման յուրաքանչյուր 10 օրը մեկ կազմակերպում է ուղիղ թռիչք ԵՐԵՎԱՆ - ԼԱՌՆԱԿԱ (Կիպրոս):

Առաջին թռիչքը հուլիսի 10-ին:

Բարձրակարգ հյուրանոց (ծովից 100մ հեռավորության վրա)

Երկտեղանոց համարներ (հեռախոս, հեռուստացույց, սառնարան, խոհանոց)

3-օրյա էքսկուրսիա ՊՈՐՏ - ՍԱՅԻԴ (Եգիպտոս) եւ Երուսաղեմ կիպրական օվկիանոսային «Ատլանտե» ջերմանավով:

Ֆիրման առաջարկում է նաեւ 2-շաբաթյա հանգիստ Բուլղարիայի «Զոլոտիե Պեսկի» ծովափում:

Ցանկության դեպքում դիմել՝

«ԱՆԻ» հյուրանոց, 512 սենյակ եւ Հ. Պարոնյանի փ. 1 (Ձկան խանութի դիմաց)

Հեռ. 59-45-12, 53-15-00, 59-45-23, 56-58-0

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Մեծ ճամփեզրին՝ փոքրիկ դադար

Արմեն Ջիգարխանյանը Պրահայում

Օսկարի մրցանակակիր «Արեւահարվածները» ֆիլմի ստեղծողները չեն ուզում մի անգամ եւս արեւահարվել սեփական կինոարտադրության բոլով եւ Գոգոլի «Ռեւիզոր» գործը էկրանավորում են Պրահայի «Լյ Բի Բառանով» ստուդիայում: Դերերում Նիկիտա Միխալկով, Օլեգ Յանկովսկի, Զինովի Գերդ, Եվգենի Միրոնով, Վլադիմիր Իլյին, Ալեքսեյ Ժարկով, Արմեն Ջիգարխանյան, կինոբեմադրիչ՝ Սերգեյ Գազարով: Մոսկվայի Մայակովսկի թատրոնի դերասան Արմեն Ջիգարխանյանը դարձյալ կինոյում է: Իսկ վերջերս՝ հունիսի 4-ին, Օստանկինոն ներկայացրեց «Ջիգարխանյանի ժպիտը» հաղորդումը: Այս ժպիտի հետ ծերացավ եւ մեր բոլորի կինոն: Նա աշխարհի անցուդարձից տեղյակ ու անտեղյակ՝ դարձյալ ջիգարխանյանավարի ժպտում է եւ բամբ խնդրում հավատալ, որ կյանքն ու մահը բացարձակապես տարբեր բաներ են ու իրար հետ ոչ մի կապ չունեն: «Ուր են տանում ճամփաները հեռավոր», գանձրաձայն ու մտերմիկ երգում է նա: Ճամփաները հիմա դադար են տվել Պրահայում: Այնինչ՝ թող ինքը պատմի, լավ է պատմում:

–«Ռեւիզոր» ֆիլմի հիման վրա եւս մի տարբերակ է նկարահանվում: Ֆիլմը ռուսական է, բայց պարզվում է, որ Պրահայում ավելի էժան է նկարելը: Այս մասին ասում եմ ոչ միայն իբրեւ ֆինանսական ոլորտում: Ինձ թվում է՝ լուրջ բան է, երբ սեփական տանը ինչ-որ բան անելն ավելի թանկ է նստում, քան ասենք, օտարի տանը ճաշ եփելը. սա մի քիչ վախենալու բան է: Ստեղծագործական խումբը հետաքրքիր է ընտրված: Մի քիչ վախով եմ ասում դրա մասին, որովհետեւ նախքան ֆիլմի ծնունդը դրա մասին պատմություն անելը վախենալու բան է: Ամեն դերում, դերաբաշխումը հետաքրքիր է: Իսկ սա հասարակ բան չի: Դրա մեջ, ինչպես թատրոնում են ասում, պիտի «չեյֆ» լինի: Ամերիկացիները այս բանը լավ են հասկանում: Ամեն դերասան կաղ է բերում իր «չեյֆը» եւ այս դերում, երբ Գորոդնիչիի դերում նկարահանվում է Նիկիտա Միխալկովը, նրա բոլոր Օսկարները, ողջ քաղաքական գործունեությունը գալիս դառնում է այդ «չեյֆը»: Սա շատ նուրբ բան է:

– Իսկ Ձեզ ո՞ր դերն է վերապահված:

– Օսիպի: Ռեժիսորը հենց սկզբից կասկածում էր՝ գուցե հայկական ինչ-որ Հովսեփ գտնենք: Բայց դա կարեւոր չէ: Օսիպին երբեւէ չենք «տեսել», այն ֆունկցիան՝ չգիտեմ գոյություններն է լվանում, գնում, հաց է բերում, ինձ թվում է, քիչ է, որովհետեւ Գոգոլը մեզ էլի ինչ-որ հանելուկ է առաջարկում: Չեմ ուզում պատմել: Նկարը դուրս կգա, կտեսնենք: Թե չէ նկարը դուրս գա, ասեք էդման պատմեցիր, բան չկա մեջը:

– Մի տեսակետ կա, երբ Ջիգարխանյանը չգնար Հայաստանից, երբ Փելեշյանը չգնար, կամ, ասենք Ռաֆայել Քոթանջյանը գնար, առաջինների դերում նրանք դերասան չէին կարող դառնալ, հաջողություն չէին կարող ունենալ: Վերջինի պարագայում երբ գնար, հաջողություն կունենար: Դուք ի՞նչ կարծիք ունեք այդ մասին:

– Կարելի է այդ հարցի շուրջ ժամերով փիլիսոփայել, տարբերակներ փնտրել, բայց ինձ թվում է՝ դատարկ խոսակցություն է:

–Դուք նեղացա՞ծ հեռացաք Հայաստանից:

– Բոլորովին: Ոչ մի նեղացած: Հայ եմ: Ուզեմ, չուզեմ, ընտրություն չունեմ: Ես հայ եմ ծնվել, հայոց հողում, նրա ջուրն եմ խմել: Երբ վաղն ազգանունս փոխեմ, մազերս ներկեմ, քիթս կտրեմ, միեւնույն է, իմ մեջ հայի արյուն է:

– Տեսաբանները գտնում են, որ դուք նույնիսկ հարստացրել եք ռուսական կինոյի, թատրոնի ներկապնակը ձեր հայկական կոլորիտով: Համաձա՞յն եք:

– Երեւի: Գիտեմ, առանձնապես չեմ ուզում իմանալ, թե ինչն եմ հարստացրել, ինչը ոչ: Ես զբաղված եմ կոնկրետ գործով: Պարզունակ բացատրեմ. փոքրիկ երեխան խաղացնում է ինքնաթիռը, գնացքը եւ հավատում, որ այն գնում է Ամերիկա: Իմ մասնագիտությունը հենց դա է: Դրա համար էլ բեմում կամ նկարահանման հրապարակում, երբ մտածեմ, թե ինչ եմ հարստացնում, ինձ կխանգարի: Ինչ խոսք, դուրեկան բան է, որ պատմական անձնավորություն ես դառնում: Բայց դուրեկանն անցնում է, հետո խանգարում:

–Կարելի՞ է ասել, որ դուք ավելի շատ թատրոնից եք տանում կինո, քան հակառակը:

–Անկասկած: Որովհետեւ թատրոնը շատ ավելի է դերասանի տեղը, լիցքեր ստանալու իմաստով շատ ավելի բարենպաստ է: Կինոն ավելի շատ օգտագործում է, որովհետեւ կինոյում տեխնիկա կա, լուսավորություն, ժապավեն: Իմ, ռեժիսորի, դերընկերներիս միջեւ կանգնում է մի դեւ, որի անունն է կինոխցիկ: Բայց այդ դեւը մեկ-մեկ տալիս է այնպիսի բաներ, որ երբեմ չես կարող նկարել, մտածել: Հետո քննադատներն ասում են՝ ի՜նչ խոր մտածելակերպ կա: Սուտ բաներ են: Ավելի շատ զարմանալի, հրեշավոր բան կա, որովհետեւ հրաշք բառը հրեշավորից է կամ հրեշավորը հրաշքից: Իսկ թատրոնն ավելի պարզ է, լրտանոց: Թատրոնը ոնց որ եկեղեցի:

– Արմեն Գուլակյանին համարու՞մ եք ձեր ուսուցիչը. Երեւանի թատերական ինստիտուտում սովորում էիք նրա դասարանում:

– Ինձ հանդիպած թատերական ամենամեծ հրաշքը մինչեւ օրս Գուլակյանն է, ավելի մեծ ուսուցիչ չեմ տեսել: Շատ լավ ռեժիսորների հետ եմ աշխատել, գուցե թե սովետական, ռուսական լավագույն ռեժիսորների թե թատրոնում, թե կինոյում, բայց Գուլակյանը մի առանձին էջ է: Դասավանդելիս աշխատել եմ նրա դասերն օգտագործել: Դերասանության մեջ ամենածանրը, ամենադժվարը դեպի քեզ վերադարձն է: Ծննդյան օրից կյանքն այնպես է դասավորված, որ աստիճանաբար հեռանում ես ինքդ քեզանից, հագուստներ ես հագնում, սանրվածք փոխում ու հեռանում ես: Իսկ արվեստով զբաղվող մարդը, առանձնապես դերասանը, դեպի ինքը վերադարձի ճանապարհ է հարթում: Արմեն Գուլակյանը դա էր մեզ սովորեցնում: Նա ասում էր, թե դերասանը պիտի օգտագործի իր ամեն ինչը՝ քթի մեծությունը, ականջների փոքրությունը եւ այլն: Պիտի իմանամ իմ մարմնի ո՞ր մասերով եմ ներգործում: Սա մասնագիտական բան է: Այն կարծիքը, թե դերասանը բեմ դուրս գալով ինքնամոռաց չի հասկանում, թե ինչ է անում, սուտ է:

– Իսկ կինոյո՞ւմ ձեր ուսուցիչը:

– Դարձյալ Գուլակյանը: Հաճախ ասել են, թե ես Ֆրունզե Դովլաթյանի հետ եմ եկել կինո, նա է ինձ կինո բերել, չնայած մինչեւ Դովլաթյանի նկարը, ես 8 ֆիլմում արդեն նկարահանվել էի: «Բարեւ, ես եմ» ֆիլմը մի ժամանակ էր, երբ կինոյում մեծ փոփոխություններ էին, հատկապես սովետական, ռուսական կինոյում: Ֆելինի տեսանք, Բերգման: Աստված դեռ չի խլել հիշողությունս, եւ շատ լավ եմ հիշում այն մարդկանց, հանդիպել եմ: Արվեստում անձնավորություններ քիչ կան: Կան կատարողներ: Եվ այդ իմաստով Արմեն Գուլակյանը, Ֆրունզե Դովլաթյանը, Խորեն Աբրահամյանը (որի հետ նկարվել եմ, ընկերություն արել, հեռացել ենք, մոտեցել ենք, տարիներով չենք տեսել իրար, հետո նորից հանդիպել ենք) այն անձնավորություններն են, որոնց հետ հանդիպումներում չեմ ասի, թե ոչինչ տեղի չունեցավ:

– Դուք նկարահանվել եք Հակոբ Ղազանչյանի «Վերջնագիծը» դեբյուտում: Ինչպե՞ս համաձայնվեցիք նկարահանվել ֆիլմում:

– Հակոբ Ղազանչյանի հոր՝ Երվանդ Ղազանչյանի եւ մոր՝ Գալյա Նովենցի հետ մի կուրսում ենք սովորել: Հետո Հակոբը չորս տարի Մոսկվայում էր սովորում, չէ՞, Մայակովսկու թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր Գոնչարովի մոտ: Այնինքն չորս տարի Հակոբի հետ շփվում էինք: Մի օր մի սցենար բերեց ու ասաց՝ պիտի ֆիլմ նկարեմ:

– Կարելի է բացատրել, որ Հակոբը թատրոնի ռեժիսոր է, դրա համար համաձայնեցիք ֆիլմում նկարահանվել:

–Հիմա կարող եմ տարբեր բաներ ասել: Մի 7-8 ֆիլմում նկարահանվել եմ Էդմոնդ Քյոսայանի հետ: Նրա հետ աշխատում շատ բան եմ տեսել: Էդմոնդի տղան Տիգրանը ավարտեց Կինոյի ինստիտուտը, ֆիլմ սկսեց ու ինձ հրավիրեց: Ինձ համար դա հրաշք է: Երբ Էդմոնդի հետ աշխատում էինք, նա դեռ չկար, հետո ծնվեց, մեծացավ, հետո ինձ հրավիրեց կինո: Սա իմ հրաշքն է:

–Հակոբ Ղազանչյանի ֆիլմից շա՞տ հոնորար ստացաք, եթե գաղտնիք չէ:

– Գաղտնիք չէ: Այն ժամանակ շատ էր: Ինչքան՝ հիմա վախենում եմ ասել, որովհետեւ ամեն ինչ արագ փոխվում է:

– Ինչպե՞ս եք ապրում:

– Երբ առանձնանամ ամեն ինչից, երբ մի բան գտնեմ, որով սիրտս անցաեմ, խիղճս անցաեմ... Երջանիկ եմ իմ շատ սիրած գործով եմ զբաղվում: Բայց դա չի նշանակում, որ խնդիրներ չունեմ: Կոկորդս այնքան էլ լավ չի: 4-5 ներկայացում իրար հետեւից խաղացի, հիմա այստեղ նկարահանումների եմ: Վախենալու բան է. Ասված չանի մասնագիտությունս կորցնեմ: Բոլորը գիտեն, որ Ուլանովան աշխարհահռչակ է, հերոսի 2 կոչում ունի եւ այլն: Բայց գուցե կյանքում այնքան էլ երջանիկ չի: Ասում են ամեն մարդ ինքն է ընկնում իր դժոխքը: Ես պատասխան եմ տալիս իմ կյանքի համար, բայց ուզում եմ, որ իմ շատ սիրելի հայրենակիցները չկարծեն, թե դա մի տոնածառի պար է: Դժվար բան է:

– Ասում էիք, թե մի տեսակ վախենում եք Հայաստան գնալ:

– Հասակիս հետ կապված բան է: Շուրջս անընդհատ դատարկություններով է լցվում: Մարդիկ հեռանում են կյանքից: Սեմենովյան լավ դարձված ունի «Կյանքը կամաց-կամաց ինձ լքում է»: Ես այդ վախի մեջ եմ, հեռացողներս եմ կորցնում: Հեռացողներից մեկը մամաս էր, ապրում էր Երեւանում: Մամաս չկա մի հեռավոր պակասեց: Սա շատ տխուր դրվագ է: Կյանքում մարդ պիտի այդպիսի վախ չունենա: Պիտի հարմոնիկ գնա դեպի մահ:

– Դուք ձեր ֆիլմերից մեկում երգում էիք. «Ուր են տանում ճամփաները հեռավոր»: Ինչու՞:

– Չէ, նոստալգիա, կամ նման բաներ, չգիտեմ: Ես ինձ լավ եմ զգում ամեն տեղ: Երբ ինձ հետ կոնֆլիկտ չունեմ:

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Զրուցագրույցը եթեր է հեռարձակվել հունիսի 3-ին, «Ազատություն» ռադիոկայանով: Հեղինակը [illegible] տրամադրել է «Ազգին»:

ԵՐԵՎԱՆ

Մարջանյան կինոշաբաթ

Այն սկսվում է հունիսի 9-ից՝ մայրաքաղաքի «Նաիրի» կինոթատրոնում: Ցուցադրվելու են չորսմասանոց «Նիկոլո Պագանինի» եւ «Պտտահողմ» ֆիլմերը, որոնց գլխավոր դերակատարը թատրոնի եւ կինոյի հանրաճանաչ դերասան Վլադիմիր Մսրյանն է: Վերջինս է պատկանում նաեւ կինոշաբաթն անցկացնելու նախաձեռնությունը: «Անցնող տարիների ընթացքում, հավանաբար տպավորված Պագանինիի դերի իմ կատարումից, շատերն էին մոտենում ինձ՝ խնդրելով հնարավորություն ստեղծել մեկ անգամ եւս դիտելու ֆիլմը», պատմում է դերասանը: Ո՛չ նրանք, ո՛չ էլ ես չէինք կարող պատկերացնել, որ մեզ մոտ չունենք հիշյալ կինոնկարի ժապավենը:

Բավական ժամանակ պիտի անցներ, մինչեւ Մսրյանն ինքը հայթայթեր այդ ժապավենը եւ այժմ տրամադրեր իր հանդիսատեսին: Այս իմաստով, հատկապես նրանց համար, ում դեռ բախտ չի վիճակվել տեսնելու Լեոնիդ Մենակերի գլուխգործոցը, եզակի հնարավորություն է ստեղծվել: Ժամանակին խորհրդա-բուլղարական համատեղ արտադրության հեռուստատեսային այս կինոնկարը մեծ հուզում առաջացրեց ոչ միայն այդ երկու երկրներում: Այն դիտելուց հետո յուրաքանչյուրի մտապատկերում մեծանուն երաժշտի կերպարն այլեւս նույնացավ Վլադիմիր Մսրյանի անձնավորության հետ. մի հանգամանք, որ լավագույնս է խոսում կինոկերպարի հաջողության եւ հայ դերասանի անսահման հնարավորությունների մասին: «Ուզում եմ, որ նոր սերունդը անպայման դիտի այս ֆիլմը», նկատում է Պագանինի Մսրյանը:

Պետք է խոստովանել, որ նրա ուժերը լավ չօգտագործեցին մեր ռեժիսորները: Դրա փոխարեն նա հրավերներ էր ստանում օտար կինոստուդիաներից եւ նկարահանվում այլոց ֆիլմերում: Դրանցից մեկն էլ «Տաջիկֆիլմում» բեմադրված «Պտտահողմ» կինոնկարն է, ըստ Չինգիզ Այթմատովի համանուն վիպակի: Որքան էլ որ զարմանալի է, 1986-ին ստեղծված այս շարժանկարն առաջին անգամ պիտի ցուցադրվի Երեւանում: Մասնակցելով Կաննի փառատոնին՝ Բակո Սադիկովի այս աշխատանքը «Լրագրողների համակրանք» պատվավոր մրցանակից բացի արժանացավ նաեւ մասնագետների ուշադրությանը:

Լավ կլիներ, եթե կինոշաբաթի ծրագիրն իր մեջ ներառեր նաեւ Վլադիմիր Մսրյանի մասնակցությամբ մյուս կինոնկարները («Վերադարձ», «Հասակում» եւ այլն) եւ կինովարձույթի մեր աշխատողները կամ «Պարադիզ» ֆիրման անդրօվկիանոսյան էժանագին ֆիլմեր եւ [illegible] հեռուստաշարեր հայթայթելու եւ ներբերելու փոխարեն զբաղվեին նախ եւ առաջ հայ դերասանների մասնակցությամբ հնարավոր ինչ չափ բոլոր կինոնկարների հավաքմամբ եւ մեր հանդիսատեսին ներկայացմամբ:

ԼԵՒՈՆ ԼԱԶԻԿՅԱՆ

ՄԵՆՔ

«Ազգը» համառորեն տղաներ է ծնում

Չնայած մեր ընկերոջ՝ Հարություն Տանիելյանի աղջիկ ունենալու գեղեցիկից բխող արդարացված բաղձանքներին՝ «Ազգը» համառորեն տղաներ է ծնում: «Ազգի» ընտանիքում այսօր կրկնակի տոն է, որովհետեւ Հարություն եւ Մարիամ Տանիելյան գեղեցիկ ընտանիքը ձեւավորվել է «Ազգում», եւ փոքրիկ Դանիելի ծնունդը մեզ համար առավել քան սպասված էր: Իսկ մենք հույսներս չենք կորցնում, ամերիկյան կինոյի [illegible] հանրագիտարան Հարություն Տանիելյանին միգուցե որդին ստիպի իր իմացածը գիրք դարձնել:

SHARM

«SHARM»-ը ներկայացնում է

Սուրբ-Էրոու հմայիչ Անժելիկա Վառումի եւ 1992, 1994 թթ. ԱՄՆ չեմպիոն երեւանի բժշկական ինստիտուտի ուսանողների եւ հնարամիտների ակումբի մասնակցությամբ:
Համերգները կկայանան հունիսի 14-ին եւ 15-ին ժամը 18.00-ին մարզահամերգային համալիրում:
Տոմսերը կարող եք ձեռք բերել ՄՀՀ եւ Արամ Խաչատրյանի համերգասրահի տոմսարկղերում, ԵՊՀ-ի, ԵՐԺՀ-ի եւ ԵՐԲԻ-ի արհմիություններում:

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՀԱՏՈՒԿ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԲԱԺԻՆԸ
կազմակերպում է դասընթաց
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ
թեմայով
Դասախոս՝ Դոկտ. Լուսին Դանիելյան
1995 թ. հունիսի 12-28
երկուշաբթի եւ չորեքշաբթի, ժ. 18:00-20:00
Հայաստանի Ամերիկյան Համալսարանի փոքր դահլիճում (հինգերորդ հարկ)
Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40

Դասընթացի մասին. Չնայած դասընթացին կարող են մասնակցել բոլոր ցանկացողները, այն հանդիսանում է *«Լրատվության միջոցները եւ քաղաքական մասնակցությունը քաղաքականության ստեղծման գործում»* դասընթացի շարունակությունը, որը անցկացվեց անցյալ տարի աշնանը: Քաղաքական հաղորդակցության ուսումնասիրությունը ներառում է եւ միջոցների եւ նյութերի կառուցվածները ու գործընթացները: Ենթադրվում է, որ ժողովրդավարական պետություններում կատարվող ցանկացած քաղաքական, տնտեսական եւ սոցիալական բարեփոխումները կարող են ծավալվել եւ իրականացվել միայն հասարակության մասնակցությամբ եւ համաձայնությամբ: [illegible]

[illegible]

Դասախոսությունները կընթանան [illegible]

Դասընթացի վճարը 100 դրամ: [illegible]

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք զանգահարել 27-33-70 կամ 27-16-58:

digitised by A.R.A.R.@

ԵՎՐՈՊԱ-96

Հայաստանի երիտասարդականի անփառունակ ելույթը

Իսպանիա-Հայաստան՝ 4-0

Իսպանիա-Հայաստան՝ 4-0 (2-0)
Գրենադա, 6 հունիս, մինչեւ 21 տարեկան ֆուտբոլիստների Եվրոպայի առաջնություն
Իսպանիա-Մորա, Մենդիետա, Միեստե, Կարանկա, Սանտի, Օսկար, Իդիակեզ (Մորալես, 46), Ռոբերտո, Խոսե Իգնասիո, Դանի (Ռաուլ, 46), Լարդին
Հայաստան-Ռոման Բերեզովսկի, Արթուր Մկրտչյան, Կարեն Գրիգորյան (Ֆելիքս Խոջոյան, 75), Էրիկ Հայրապետյան, Արտակ Ադամյան, Ռաֆայել Նազարյան, Վարդան Մինասյան, Անդրանիկ Ջանազանյան, Արթուր Քոչարյան, Հայկ Հարությունյան (Նիկոլայ Եփրանոսյան, 52), Արամ Ոսկանյան
Գնդակները խփեցին՝ Օսկարը (28-րդ րոպեին, 11 մ), Ռոբերտոն (42), Մորալեսը (61), Ռաուլը (78)
Զգուշացվեցին Արամ Ոսկանյանը, Անդրանիկ Ջանազանյանը, Արթուր Մկրտչյանը, հեռացվեց Վարդան Մինասյանը (բոլորն էլ Հայաստան)

Ինչպես եւ նույն թիմերի միջեւ Արտվինում տեղի ունեցած առաջին խաղում, իսպանացիներն այս անգամ էլ հաղթեցին խոշոր հաշվով: Երկու հանդիպումներում նրանք 7 անպատասխան գնդակ ուղարկեցին Հայաստանի հավաքականի դարպասը: Այս անգամ խաղը տեղի ունեցավ Անդալուզիայից ոչ շատ հեռու գտնվող Գրենադա քաղաքի հրաշալի մարզադաշտում, որը լեփ-լեցուն էր հանդիսականներով: Հայաստանի հավաքականը միայն առաջին 25 րոպեների ընթացքում կարողացավ մեծ ճիգերի գնով ինչ-որ չափով լուրջ դիմադրություն ցույց տալ: Հետո դաշտի տերերի առավելությունն այնքան շոշափելի էր, որ նրանք կարող էին մեկ-երկու տասնյակից ավելի գնդակներ խփել մրցակցի դարպասը: 28-րդ րոպեին իսպանացիներից Լարդինը, ճեղքելով պաշտպանությունը, ձախ եզրից ներխուժեց տուգանային հրապարակ եւ պատրաստվում էր հարվածի, երբ նրան կոպտորեն գցեց Արթուր Մկրտչյանը: Մրցավարը նշանակեց 11 մետրանոց հարված, որն իրացրեց Օսկարը: Իսպանացիները ոչ միայն ձգտում էին հաղթանակի, այլեւ ամեն ինչ անում էին շատ գնդակներ խփելու համար, քանի որ Բելգիայի հավաքականի հետ 1-ին տեղի համար մրցապայքարում կարող է վճռորոշ լինել գնդակների տարբերությունը: Իսպանացիները եւս երեք անգամ գրավեցին Բերեզովսկու պաշտպանած դարպասը: Մեր թիմն իր կաշկանդված գործողություններով լավ տպավորություն չէր կարող թողնել: Որ իսպանական ֆուտբոլն անհամեմատ բարձր է, կասկած լինել չի կարող: Սակայն կարելի է պարտվել գոնե պատվով: Հերթական անգամ համոզվում ենք, որ հայկական ֆուտբոլը զգալիորեն հետ է մնացել եւ միջազգային մակարդակին հասնելու համար դեռ շատ ճանապարհ ունի անցնելու: Մինչեւ 21 տարեկան ֆուտբոլիստների Եվրոպայի ընթացիկ առաջնությունը նաեւ «Ատլանտա-96»-ի օլիմպիական խաղերի ընտրական փուլ է: Ահա թե ինչու

ֆուտբոլային հզոր երկրներն անձնայն լրջությամբ են մոտենում այս մրցաշարին: Դրա վառ վկայությունն այն է, որ Իսպանիայի երիտասարդական հավաքականը համատեղ գլխավորում է Խավիեր Կլեմենտեն, նույն ինքը Իսպանիայի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչը: Դա հնարավորություն է տալիս հետեւողականությամբ համակարգել փորձառու եւ երիտասարդ խաղացողների ելույթները: Այսպես, երիտասարդ կենտրոնական պաշտպան Կարանկան Երեւանում հանդես եկավ ազգային հավաքականի կազմում: Դա նրա նորամուտն էր: Իսկ Իսպանիայում տաղանդավոր ֆուտբոլիստը գլխավորում էր երիտասարդական հավաքականի պաշտպանական գործողությունները:

Երիտասարդական առաջնության խմբային մրցաշարերում տեղի ունեցան ներքական հանդիպումները: 1-ին խմբում ընդգրկված Ռումինիայի հավաքականը սեփական հարկի տակ 1-0 հաշվով դժվարին հաղթանակ տարավ Իսրայելի հավաքականի նկատմամբ:

Անակնկալ գրանցվեց Մինսկում, որտեղ Բելառուսի երիտասարդական հավաքականն ընդունել էր Հոլանդիայի թիմին: 3-1 հաշվով հաղթեցին դաշտի տերերը: Այս թիմերն ընդգրկված են ընտրական 5-րդ խմբում: 7-րդ խմբում հանդես եկող Բուլղարիայի թիմը սեփական հարկի տակ 2-0 հաշվով հաղթեց Գերմանիայի երիտասարդական հավաքականին:

Անցած ուրբաթ երեկոյան Սեւիլյայում մրցեցին Իսպանիայի եւ Հայաստանի ազգային հավաքականները:

ՃԱԿԱՏԱԳԻՐ

Ստեֆան Կովաչի հրաժեշտը

ԳՐԻԳՈՐ ԱՂՈՒԶՅԱՆ,
Լիոն, Ֆրանսիա

Ամստերդամի «Այաքս» թիմի եւ Ֆրանսիայի հավաքականի նախկին մարզիչ (1974-1976 թթ.) Ստեֆան Կովաչը 74 տարեկան հասակում վախճանվեց իր ծննդավայր Կլուժ քաղաքում (Ռումինիա): Կովաչը իր ամբողջ կյանքը նվիրել է ֆուտբոլին եւ եվրոպայի ֆուտբոլային ճանաչված մասնագետներից մեկն է: Չափից ավելի ծխախոտի օգտագործումը վերջ տվեց նրա սրտի տրոփյուններին, որը զարկում էր ֆուտբոլի գնդակի նման: Ստեֆան Կովաչին մինչեւ հիմա էլ ֆրանսիացիները հիշում են ֆրանսերենի վատ տիրապետության պատճառով: Կովաչը, երբ աշխատում էր Ֆրանսիայում, չիմանալով ֆրանսերենը, հաճախ նոր բառեր էր հորինում: «Քեռի Ստեֆանը», ինչպես նրան անվանում են շատերը, համարվում է ֆուտբոլային տեխնիկայի եւ տակտիկայի ամենախոշոր մասնագետներից մեկը: Ծնվելով 1926-ին Կլուժ քաղաքում, Ստեֆան Կովաչը հետո դարձավ Բուխարեստի «Ստյաուա» հանրահայտ թիմի մարզիչը, ապա գլխավորեց նաեւ Ռումինիայի հավաքականը: Սակայն նա Ռումինիայում հաջողություններ չունեցավ: Նրա մարզչական լավ օրերը սպասում էին Հոլանդիայում: Ամստերդամում նա փոխարինեց Ռինուս Միխելսին, որը կազմավորել էր լեգենդար «Այաքսը» Յոհան Կրոյֆի գլխավորությամբ եւ որը 1971 թ. նվաճել էր եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթը: Ռինուսը չնայած չափից ավելի աշխատասեր էր, սակայն որպես մարդ շատ մռայլ էր: Կովաչը նրա հակապատկերն էր՝ կենսախինդ, կատակասեր: Այդ ժամանակ Կրոյֆը «Այաքսում» սկսել էր աստղ դառնալ: Ստեֆան Կովաչին հաջողվում է համախմբել այնպիսի ֆուտբոլիստների, ինչպիսին էին Սուրբիերը, Նեեսկենսը, Կեյզերը, Կրոյֆը եւ ստեղծել հրաշալի թիմ: Տարեց ֆուտբոլասերները շատ լավ են հիշում 70-ականների «Այաքսը» իր տոտալ խաղաոճով, որը ֆուտբոլում նորածերություն էր: Կովաչի գլխավորությամբ «Այաքսը» երկու անգամ անընդմեջ կրկին տիրում է Չեմպիոնների գավաթին, 1972-ին Ռոտերդամում տեղի ունեցած եզրափակիչում 2-0 հաշվով հաղթելով Իտալիայի «Ինտեր» թիմին, իսկ 1973-ին Թուրինում 1-0 հաշվով՝ «Յուվենտուսին»: Բայց հետո Կրոյֆը սկսում է մեղադրել Կովաչին տակտիկական սխալների համար: Այսօր Կրոյֆը «Բարսելոնում» որպես մարզիչ ինչ անում է, հիմնականում սովորել է Կովաչից: Ռումինացի մարզչի գլխավորությամբ «Այաքսը» նվաճեց ամբողջ ֆուտբոլային Եվրոպան: 1974 թ., երբ Ֆրանսիայի հավաքականը զրկվեց աշխարհի առաջնության եզրափակիչին մասնակցելու հնարավորությունից, Ֆրանսիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Ֆերնան Սաստրը հրավիրեց Ստեֆան Կովաչին գլխավորելու Ֆրանսիայի հավաքականը: Սակայն 1976 թ. Ֆրանսիայի հավաքականը դուրս մնաց Եվրոպայի առաջնությունից: Կովաչը, որի դեմ արդեն մեղադրանքներ էին հնչում, հրաժարական տվեց: Նրան փոխարինեց Միշել Իդալգոն, որի գլխավորությամբ Ֆրանսիայի հավաքականը հետո դարձավ Եվրոպայի չեմպիոն:

Կովաչը վերադարձավ Ռումինիա եւ ստանձնեց այդ երկրի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահի պաշտոնը: Նրա կապերը Ֆրանսիայի հետ երբեք չխզվեցին: 1986 թ. Կովաչը կրկին վերադարձավ Ֆրանսիա, այս անգամ մարզելու «Մոնակո» թիմը: Սակայն նա հաջողության չհասավ: Կյանքի վերջին տարիները Կովաչն անցկացրեց իր ծննդավայրում: Իր տունը հիվանդանոցին շատ մոտ էր, ուր հաճախ էր այցելում վատառողջ լինելու պատճառով: Անվանի ֆուտբոլային այդ մարզիչը հայտնվեց ֆինանսական վատ վիճակում, սակայն «Մոնակոյի» իր նախկին ընկերները ժամանակ առ ժամանակ նրան օգնում էին ֆինանսապես: Ստեֆան Կովաչը ծանրացել էր տարելուց: Նրա սիրտը դադարեց բաբախել: Կովաչն իր հետ տարավ ֆուտբոլային շատ գաղտնիքներ: «Այսօր տխուր օր է», հայտարարեց Միշել Իդալգոն, երբ լսեց Ստեֆան Կովաչի մահվան լուրը: Իսկապես ցավալի է, եւ ոչ միայն Իդալգոյի համար:

ՇԱԽՄԱՏ

«Արմենիայի» սաների նոր նվաճումները

ԱԿՍԵԼ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Հերթական մեծ հաջողության հասան Լոս Անջելեսի «Արմենիա» շախմատային ակումբի (դրեզիդենտ եւ մարզիչ Նշան Քեշիշյան) սաները: [illegible]ի քաղաքում անցկացված ԱՄՆ-ի արեւմտյան նահանգների դպրոցականների առաջնությունում, որին մասնակցում էին 136 դասանի շախմատիստներ, չեմպիոնի կոչումը նվաճեց 5-րդ դասարանցի Սարգիս Հովհաննիսյանը, որը 5 հնարավորից վաստակեց 4,5 միավոր:

Ավագ տարիքի դպրոցականների մեջ երրորդ մրցանակին արժանացավ Մինաս Նորդանյանը:

Իրենց անհատական գործակիցների խմբերում հաղթողներ ճանաչվեցին Հակոբ Չոլչյանը, Գրիգոր Վարուժանյանը, Ալեն Մելիք-Ադամյանը, Սարգիս Մոսկովյանը:

Եւ վերջին նորությունը Լոս Անջելեսից. «Արմենիա» ակումբի ամենաճանաչված սանը՝ ԱՄՆ-ի դպրոցականների բազմակի չեմպիոն, 14-ամյա Հարություն Հակոբյանը լրացրեց ԱՄՆ-ի ազգային վարպետի նորման: Հուլիսի 4-ին Հարությունը իր մարզիչ Նշան Քեշիշյանի հետ կմեկնի Վաշինգտոն՝ մասնակցելու երկրի ուժեղագույն դասանի շախմատիստների մրցաշարին, որի հաղթողը իրավունք կստանա մասնակցել աշխարհի առաջնությանը:

Կասպարովը եւ Անանդը խաղալու են Քյոլնում

Ըստ անգլիական «Թայմզ» թերթի, պրոֆեսիոնալ շախմատային ասոցիացիան (ՊՇԱ) որոշել է իր կողմից կազմակերպվող աշխարհի շախմատի առաջնության եզրափակիչ հանդիպումն անցկացնել գերմանական Քյոլն քաղաքում սեպտեմբերի 10-ից նոյեմբերի 14-ը:

Ինչպես հայտնի է, այս հանդիպմանը մասնակցելու են ՊՇԱ-ի գծով աշխարհի չեմպիոն Գարրի Կասպարովը եւ հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդը:

Խաղի պաշտոնական հովանավորն է «Ինթել» միջազգային ընկերությունը, մրցանակային ֆոնդը կազմում է 1,5 միլիոն դոլար:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԼԻՎԵՐՊՈՒԼ

Հուշարձան՝ «Հեյզելի» զոհերի հիշատակին

Ֆրանսպրես լրատվական գործակալությունը Լիվերպուլից (Անգլիա) հաղորդում է, որ քաղաքը պատրաստվում է հուշարձան կառուցել 1985 թվին «Հեյզել» մարզադաշտում ողբերգական իրադարձությունների զոհ գնացած անմեղ մարդկանց հիշատակին: Հիշեցնենք, որ անգլիացի եւ իտալացի ֆուտբոլասերների միջեւ ծագած ընդհարումների ժամանակ 39 իտալացի երկրպագուներ էին զոհվել այնտեղ, մայիսի 29-ին տեղի ունեցած Եվրոպայի գավաթի «Յուվենտուս»-«Լիվերպուլ» եզրափակիչ խաղի ընթացքում: Հուշարձանը, ըստ «Թեհրան թայմզ» թերթի մայիսի 28-ի տեղեկությունների, պետք է նման լինի Թուրինի «Յուվենտուս» մարզադաշտում կանգնեցված հուշարձանին:

«Հեյզելի» դեպքերը լիվերպուլցիների հիշողության մեջ կմնան ընդմիշտ», ասել է գործադիր իշխանությունների ներկայացուցիչ Պիտեր Ռոբինսոնն, ավելացնելով, որ «երկու ակումբների խմբերի միջեւ ստեղծված բարեկամական հարաբերությունները անբեկանելի են եւ իրենք հուշարձանի բացման արարողություններին անպայման կհրավիրեն «Յուվենտուսի» պաշտոնական ներկայացուցիչներին:

Չնայած աննախադեպ իրադարձությունների տասներորդ տարելիցը լրացել է անցյալ մայիսի 29-ին, հուշարձանը, ըստ հաղորդագրության, պատրաստ կլինի հաջորդ տարվա օգոստոսին: Հ. Ս.

ՆԱԻՐԻ ՏՈՒՐԻՍՏ

ֆիրման առաջարկում է ուղեւորությունների հարուստ ընտրություն՝ բիզնեսի հնարավորություն, հրապուրիչ շրջագայություն, հանգիստ եւ բուժում

ԵՐԵՎԱՆ - ԲՐԵՍՏ - ՎԱՐՇԱՎԱ
հունիսի 18-ին, հուլիսի 2-ին,
ուղեգրի արժեքը՝ $160

ԵՐԵՎԱՆ - ՎԱՐՇԱՎԱ - ԵՐԵՎԱՆ
հունիսի 27-ին, հուլիսի 11-ին,
ուղեգրի արժեքը մի ուղղությամբ՝ $220,
լրիվ արժեքը՝ $380

ԵՐԵՎԱՆ - ՍՏԱՄԲՈՒԼ - ԵՐԵՎԱՆ
հունիսի 26-ին, հուլիսի 11-ին,
5 օր ,(հյուրանոց, նախաճաշ)
ուղեգրի արժեքը $480

ԵՐԵՎԱՆ - ԹԵՀՐԱՆ - ԵՐԵՎԱՆ
(ավտոբուսով) հունիսի 29-ին,
5 օր,(հյուրանոց, նախաճաշ եւ ընթրիք)
ուղեգրի արժեքը $320

ԵՐԵՎԱՆ - ՎԱՐՇԱՎԱ - ԻՍՊԱՆԻԱ - ԵՐԵՎԱՆ
օգոստոսի 5-ին, 14 օր
ուղեգրի արժեքը՝ $850

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ (Բալատոն, բուժումով)
հունիսի 20-ին,
8 օր, (հյուրանոց, սնունդ)
ուղեգրի արժեքը $630

ԵՐԵՎԱՆ - ՀԱԼԵՊ - ԵՐԵՎԱՆ
14 օր (միայն ճանապարհ)
ուղեգրի արժեքը՝ $280

ՎՃԱՐՈՒՄԸ ԴՐԱՄՈՎ

«ԷՐԵԲՈՒՆԻ» հյուրանոց, գլխ. մասնաշենք, 430, 457, 460 սենյակ Հեռ. 56-04-94, 58-05-40
«ԱՆԻ» հյուրանոց, 328, 524 սենյակ Հեռ. 59-43-28, 59-45-[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

օրվա հետքով

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍ

Ռուսաստանը եւ Կովկասի Լեռնային ժողովուրդների կոնֆեդերացիան

Մոսկվան հմտորեն է օգտագործում կովկասյան հակամարտությունները

Մոսկվան, հմտորեն օգտագործելով հյուսիսկովկասյան ժողովուրդների հակասությունները եւ շատ անգամ նույնիսկ սրելով դրանք, 1994-ի տարեմուտին վերջ ի վերջո հասավ որոշ հաջողությունների. Հյուսիսային Կովկասը մասնատվեց, Լեռնային ժողովուրդների կոնֆեդերացիան ստիպված եղավ վարել ոչ հետեւողական քաղաքականություն: Ռուսաստանի «ագրեսիայի» դիմակայման նպատակով ստեղծված Կոնֆեդերացիան հենց ի սկզբանե չի եղել համակովկասյան (նկատի ունենք Հյուսիսային Կովկասը) մարմին: Նա միավորել է սոսկ կովկասյան ընտանիքի ներկայացուցիչներին (աբխազներ, ադիգեյներ, կաբարդիններ, չերքեզներ, չեչեններ, ինգուշներ, լազեր, ավարներ եւ այլն) ու նպատակ է ունեցել ստեղծել միասնական պետականություն Սեւ եւ Կասպից ծովերի միջեւ: Մինչդեռ, խաղից դուրս մնացած բալկարները, կարաչայները կամ օսերը նույն տարածաշրջանում նույնպես ձգտում էին իրենց «չափաբաժնին»: Ահա այս հակասություններն էլ հենց փորձեց օգտագործել Կրեմլը, տարածաշրջանը հնազանդեցնելու նպատակով: Մոսկվայի քաղաքականությունը նպաստեց նաեւ այն, որ նախկինում կազմավորված, թեկուզ տարբեր կարգավիճակ ունեցող «ինքնավարությունները» միաձույլ չէին. Կաբարդինա-Բալկարիայում, Կարաչաեւո-Չերքեզիայում, նույնը Աբխազիայի եւ Վրաստանի միջեւ, միշտ էլ եղել են «ննջող հակամարտություններ», որոնք ցանկացած պահի կարող էին բռնկվել: Բացառություն էին կազմում գուցե սոսկ Չեչենա-Ինգուշիան (փաստորեն միեւնույն ազգությունն է), Դաղստանը եւ Հյուսիսային Օսիան, թեպետ նրանցում էլ առկա էին իրենց հիմնախնդիրները: Այս տարածքում պատահական չի կարելի համարել 1992-ի իրադարձությունները, երբ «հանկարծակի», մեկ օրվա ընթացքում խիստ սրվեցին Հյուսիսային Օսիայի եւ Ինգուշիայի հարաբերությունները: Դա, ըստ երեւույթին, Կոնֆեդերացիան հնազանդեցնելու առաջին լուրջ քայլն էր: Հյուսիսային Օսիայի 4 ինգուշական գյուղեր տեղահանվեցին եւ թալանվեցին: Ինչպես վկայեց Ինգուշիայի Հանրապետության նախագահի մամուլի քարտուղար Քյուրեշ Ակսալիեւը, շուրջ 60 հազար ինգուշ հարկադրված հեռացավ Նազրան:

Ի դեպ, նրանք մինչ օրս գտնվում են Ինգուշիայում եւ, առիթ ունենալով հանդիպել նրանց, համոզվում ես որքան թարմ են հիշողությունները եւ որքան մեծ է ատելությունը հարեւան ժողովրդի հանդեպ: Այնուամենայնիվ փորձը ձախողվեց: Չեչնիան լուռ էր, Կոնֆեդերացիան նույնպես: Ստեղծված պայմաններում Մոսկվան ստիպված եղավ թեքել իր հայացքը արեւմուտք՝ դեպի Աբխազիա: 1992-1993-ին Կոնֆեդերացիայի հիմնական ուժերը կենտրոնացված էին հենց Աբխազիայում: Հանրապետությունը միակն էր, որը գտնվում էր Ռուսաստանից դուրս, եւ ծրագրված էր «Կովկասյան պետականության» կերտումը սկսել հենց Վրաստանի ենթակայությունից Աբխազիայի դուրս գալով: Մոսկվան չհապաղեց օգտագործել հարմար առիթը, առավել եւս որ Վրաստանում իշխանության գլուխ էին եկել հակառուսական ուժերը: Օգտագործելով աբխազական գործոնը, նա ծավալեց ռազմական գործողություններ Վրաստանի դեմ: Մոսկվան ցանկանում էր մի գնդակով խփել երկու նապաստակ՝ նախ «կայունացնել» իրավիճակը Վրաստանում եւ ապա տապալել Կոնֆեդերացիան: «Հանուն անկախ Աբխազիայի» պատերազմի մեջ կազմակերպված ձեւով ներգրավվեցին չեչենները ու կաբարդինները, ադիգեյները եւ ինգուշները, Դաղստանի ժողովուրդները: Կոնֆեդերացիան, Մոսկվայի հետ համագործակցելով, հեռացավ այնքան, որ վերջինս արդեն ցանկացած պահի կարող էր ապահովել նրա ողջ կառույցը, «ընդհանուր» ռազմագործողությունների հենքի վրա: Առաջին խնդիրը լուծված էր: Էդուարդ Շեւարդնաձեի իշխանության հաստատմամբ լուծվեց նաեւ երկրորդ հարցը: Պատերազմը շարունակելն այլեւս անիմաստ էր: Վրաստանը ինտեգրացված է, Կոնֆեդերացիան վարկաբեկված: Աբխազիայի կարգավիճակի հարցը մնաց օդից կախված:

Հյուսիսային Կովկասը զրկվեց իր կարգավորող ուժից: Մոսկվան հնարավորություն ստացավ առանձին-առանձին «մշակման» ենթարկել տարածաշրջանի ինքնավարությունները: Հյուսիսային Օսիայի, Կարաչաեւո-Չերքեզիայի եւ Կաբարդինա-Բալկարիայի ռուսամետ նախագահներն աստիճանաբար ամրապնդեցին իրենց դիրքերը: Ավելի անհնազանդ էին Դաղստանը եւ հատկապես Ինգուշիան: Վերջինիս նախագահ Ռուսլան Աուշեւի կողմից այնքան էլ հեշտ չէր «մարսել» 1992-ի իրադարձությունները: Ինգուշիայի դեմ Ռուսաստանը գնաց մի փոքր «զիջման», դարձնելով ամբողջ հանրապետությունը ազատ առեւտրի շրջան (ափշորային գոտի): Ինտեգրացումը ընթանում էր նախատեսվածի համաձայն, մինչեւ որ Չեչնիայում չհայտնվեց... Ջոխար Դուդաեւը:

ԱՐՓԻ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

ԱՇԽԱՐՀ

Ինչո՞ւ արժե ԱՄՆ-ում թուրքական լոբբին

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐԲ: Թուրքիայի կառավարությունը երկարաձգել է իր պայմանագիրը երկու առաջատար վաշինգտոնյան ֆիրմաների հետ, որոնք լոբբիագործում են Մ. Նահանգներում Թուրքիայի օգտին: Ամերիկացիների աչքում Թուրքիայի կերպարը բարելավելով զբաղվող «Ֆ րնդ Էսթ» եւ «Կապիտոլինա» երկու ֆիրմաներն անցյալ տարի Անկարայից ստացել են շուրջ 3 մլն դոլլար, եւ նոր պայմանագիրը, հավանորեն, նույն գումարն է ենթադրում: Ի տարբերություն Եվրոպայի, որտեղ խստորեն է քննադատվում Թուրքիայի քաղաքականությունը մարդու եւ ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների ասպարեզում, ԱՄՆ-ում շատերը այդ բանի վրա փակում են իրենց աչքերը լոբբիագործման համար վարձված ամերիկյան ֆիրմաների ճիգերի շնորհիվ: Ինչպես նշում են Երեւանի Հայկական անկախ մամուլի կենտրոնում, իրադրության զավեշտականությունն էլ այն է, որ Թուրքիան դրա համար վերցնում է փողը ամերիկյան օգնությունից, ասել է թե ինքը Մ. Նահանգների կառավարությունը վճարում է իր սեփական քաղաքացիներին ապուշացնելու համար: ■

Հայերի նվիրատվությունը թուրքական բանակին

Համաձայն «Հյուրիյեթի», Պոլսի հայկական Ս. Փրկիչ հիվանդանոցի բարեգործական միությունը թուրքական բանակի օժանդակության հիմնադրամին է նվիրել 485 միլիոն լիրա (շուրջ 10000 դոլլար): Ընկերության անունից նվիրատվությունը Ստամբուլի նահանգապետ Հայրի Քոզաքչըօղլուին է հանձնել Եդիքուլեի հայկական հիվանդանոցի տնօրեն Արա Արաչյանը:

Իսկ նահանգապետ Հայրի Քոզաքչըօղլուն, ընդունելով նվիրատվությունը, հայտարարել է. «Յուրաքանչյուր, ով այս դրոշը կրում է որպես իր հարազատ դրոշ, պետությունը որպես հարազատ պետություն եւ հողը որպես իր հարազատ հայրենիք, կհամարվի այս երկրի լիիրավ քաղաքացին»: Գ. Չ.

«Հոնդայի» գործարանի 10 հազար բանվորների ցույց

Հարավային Կորեայի ամենամեծ ավտոարդյունաբերական գործարանի մոտ տաս հազար բանվորներ մայիսի վերջերին հակակառավարական երթ են կազմակերպել բողոքելու համար գործարանում ոստիկանության կողմից կատարված ստուգումների եւ կառավարության մի շարք «խիստ միջոցառումների» դեմ, հաղորդում է «Թեհրան թայմզ» թերթը, հենվելով Ֆրանս Պրես գործակալության տեղեկությունների վրա: Ականատեսների նկարագրությունների համաձայն, Ուլսան նավահանգստում գտնվող «Հոնդայի» նավաշինական, ավտոարդյունաբերական եւ այլ գործարանների հազարավոր բանվորներ դիմադրել են վերջ տալ արհմիության գործունեության դեմ ձեռնարկված միջոցառումներին: Կարմիր եւ կապույտ երիզներ կապած իրենց գլուխներին, զայրացած ամբոխը պահանջել է հունիսին կայանալիք քաղաքապետերի եւ տեղական խորհրդատուների ընտրությունների ժամանակ հակակառավարական միջոցառումներ կազմակերպել: Երթին եւ հավաքներին հետեւել են զանգվածային հետապնդումներ արհմիութենական այնպիսի [illegible] վիպսների, որոնք Հարավային Կորեայի պետական հեռուստատեսությամբ վարել են ապօրինի բանավեճեր աշխատանքային պայմանների շուրջ:

ԱՄՆ

ՊԱՎ-ից վախճանվեց Դրո Բրուտյանը

«Նյու Յորք թայմս» թերթի հունիսի 2-ի համարից տեղեկանում ենք, որ պաշտպանողականության անկման վարակի (ՊԱՎ) բարդություններից մայիսի 31-ին, 38 տարեկան հասակում Մենհեթենի (ԱՄՆ) Կաբրինի հիվանդանոցում մահացել է Ֆրանսիայում Պետրոսյանների անվան ձկնկիթի հանրահռչակ ընկերության ամերիկյան մասնաճյուղի տնօրեն Դրո Բրուտյանը:

1980 թվի ձմեռային օլիմպիական խաղերի ժամանակ, Լեյք Փլեսիդում, նա հանդես է եկել որպես հյուրահրությունների խորհրդական, իսկ այնուհետեւ աշխատել է որպես մարկետինգի տնօրեն Ֆլորիդայի գերադասական հյուրանոցներից մեկում Գրանդ Բեյ Հոթելում, մինչեւ ֆրանսիահայ Քրիստիան Պետրոսյանը նկատել է նրան եւ դարձրել իր եզակի ընկերության ամերիկյան մասնաճյուղի տնօրենը:

Դրո Բրուտյանը թոռն է 1918–20 թթ. Հայաստանի առաջին Հանրապետության ռազմական նախարար Դրո Կանայանի: Ծնվել էր 1956 թվին, իր ընտանիքի Միացյալ Նահանգներում հաստատվելուց 9 տարի հետո:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Մերձդնեստր. Լեբեդի հարցը լրացուցիչ պարզաբանման կարիք ունի

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԻՏԵՍ: Հունիսի 6-ին որոշակի պարզություն մտավ գեներալ Լեբեդի՝ ՌԴ նախագահին հասցեագրված նամակի շուրջ ստեղծված կացության մեջ: Նախագահն առայժմ ոչ մի որոշում չի կայացրել, սակայն ուշադրությամբ ծանոթացել է այդ նամակի բովանդակությանը: Պարզաբանելով իրավիճակը՝ ՌԴ նախագահի մամլո քարտուղար Ս. Մեդվեդեւը նշել է, որ Վիկտոր Իլյուշենկոն անձամբ է նամակը փոխանցել նախագահին, սակայն հաստատել է, որ գրասենյակն այդ նամակը չի գրանցել: Նախագահն առաջադրանք է տվել Օլեգ Լոբովին, Պավել Գրաչովին եւ Անդրեյ Կոզիրեւին՝ հետաքննել, թե ինչպես է կատարել գեներալ Լեբեդը ՌԴ նախագահի տված հանձնարարականը 14-րդ բանակում կարգուկանոն հաստատելու եւ հատկապես զինամթերքի նկատմամբ խիստ հսկողություն սահմանելու վերաբերյալ: Գեներալ Լեբեդը հրաժարվել է մեկնաբանություններ տալ:

Ֆիլիպիններ. Հաղթանակ տարավ կառավարող կոալիցիան

Ֆիլիպիններում կառավարող քաղաքական կոալիցիան խոշոր հաղթանակ է տարել մայիսյան խորհրդարանական ընտրություններում, վերջնական պաշտոնական արդյունքները հրապարակվել են հունիսի 7-ին: Նախագահի կողմնակիցների բլոկին հաջողվել է 12 տեղից 9-ը սենատում, ինչպես նաեւ տեղերի մեծամասնությունը ներկայացուցիչների պալատում:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

CISE-Armenia

CISE-Lebanon CISE-Canada

The Center for Strategic and Economic Information (CISE)
needs for its branch in Armenia (Yerevan)
5 CONSULTANTS (men and women)
in Management and Economics

Requirments Age: 18/40
Knowledge of English and /or French is a must
No previous experience necessary
Specialisation. Engineer, Business, Economics, Law, Human Sciences, etc.

We offer Specialisation.
3 months of training abroad (in Canada or Lebanon) on our own charges
(database, economics, marketing, management...)
A professional carreer opportunity.

Send Detailed resume with address and phone number.
Photo.
Handwritten text (2 or 3 pages) in English or French presenting any subgect.
2 letters of recommandation (professor, director, public personnality...)

N. B. All the applications will be examined with very strict confidentiality.
We will respond to all candidates.
All applicants will participate to an interview in Yerevan (summer 1995).

Deadline 31 August 1995
Send to P. O. Box 172 Hazmieh, Lebanon, Fax (961)-1-899684,
or P. O. Box 44 Succursale Mont Royal, Quebec, H3P 3B8, Canada
or Fax 1-(514)7356527

«Պարբերական» հրատարակչական տպարան. Երեւան 21, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1854 Տպաքանակը 7000 Ստորագրված է տպագրության 7. 06. 1995 Գինը 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@